

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Modstandskampen 1940 - 45

4 · August 1999

Gestapofanger
Krigssejlere
Modstandsfolk

SAMMENSLUTNINGEN
AF DANSKE FANGER
FRA FRIHEDSKAMPEN
1940 - 45

HORSERØD
FRØSLEV
DACHAU
HANNOVER-STÖCKEN
NEUENGAMME
SACHSENHAUSEN
STUTTHOF
BUCHENWALD
THERESIENSTADT
RAVENSBRÜCK

Modstand - vist nytter det...

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger Krigssejlere Modstandsfolk

Sammenslutningen af danske fanger fra Frihedskampen 1940-45

Formand: Villy B. Jensen, Lindevej 12, 3200 Helsingør. Tlf. 48 79 45 91.

Sekretær: Solveig Skjøtt, Dalsø Park 128, 3500 Værløse. Tlf. 44 48 56 74.

Kasserer: Harry Henriksen, Sennepsmarken 11, 3060 Espergærde. Tlf. 49 13 16 80.

Bestyrelse: Villy Karlsson, Helge Kierulff, Johs. Damsgaard, Birgit Krasnik Fischermann, Peter Møller Madsen, John Nielsen, Lillian Olsen og Kaj Christensen

Indlæg dækker ikke nødvendigvis foreningens eller redaktionens synspunkter.

(Eftertryk tilladt mod kildeangivelse)

Kammeraternes Hjælpefond

Selvejende institution, stiftet 1945

Forretningsudvalg:

Formand: Hans Andersen, Sløsevej 19, 4894 Øster Ulslev. Tlf. 54 86 55 59.

Næstformand: Mogens Dyre, Kærvej 14, 6400 Sønderborg. Tlf. 74 42 86 26.

Sekretær: Aase Beck Eigenbroth, John F. Kennedys Plads 4, 9000 Aalborg. Tlf. 98 12 32 31.

Kasserer: Poul Brandt, Glerupvej 19, 2610 Rødovre. Tlf. 44 91 13 72.

Anna-Lise Clausen, Præstefælledvej 67, 2770 Kastrup. Tlf. 32 51 50 13

Angående ophold i Kegnæs-huset, se bladets bagside.

Fangesammenslutningens Rekreationsfond

Fonden, der er stiftet af SAMMENSLUTNINGEN AF DANSKE FANGER FRA FRIHEDSKAMPEN 1940-45, yder støtte til rekreationsophold for tidligere fanger og andre invaliderede fra frihedskampen.

Ansøgningsskema kan rekvireres hos formanden: Villy B. Jensen, Lindevej 12, 3200 Helsingør, eller i de enkelte foreninger. Der kan bevilges støtte på indtil 75% af rekreationsopholdets samlede pris, dog max. kr. 6.000.

Der ydes støtte til ophold på egentlige rekreationshjem, kuranstalter, sanatorier etc. Til ophold af mere feriemæssig karakter kan der ikke bevilges støtte.

Ansøgningsskemaet skal ved indsendelsen være udfyldt således, at samtlige spørgsmål er besvaret. Den i skemaet nævnte dokumentation skal være bilagt. Originale bilag vil blive returneret sammen med besvarelsen.

Da bevilgede beløb ikke kan udbetales til ansøgeren, men kun til rekreationsopholdets arrangør, må skemaet indsendes i så god tid, at svaret kan være fremme, inden betaling for opholdet skal finde sted. Det må påregnes, at behandlingen af ansøgninger i fondens bestyrelse tager omkring 14 dage.

Neuengamme Foreningens Rekreations- & Hjælpekasse til fordel for Frihedskampens Ofre

Adresse: Anna-Lise Clausen, Æbeløgade 1A., 2100 København Ø,
tlf. 39 17 78 60, hver tirsdag mellem kl. 11.00 og 13.00.

Midlerne fra salg af frimærker med overpris, til fordel for frihedskampens ofre og deres minde, udgivet i anledning af 40 års dagen - 4. maj 1985, uddeles til rekreationsformål eller -hjælp i særlige trangstilfælde. Beløb kan søges af danske statsborgere, der er - eller vil kunne anerkendes - i henhold til lov om erstatning til besættelsestidens ofre § 1a.

Anmodning om ansøgningsskema sendes til ovenstående adresse.

ABONNEMENT, BLADREGNSKAB OG ANNONCER

Dagmar Mørk Jensen
Damms Teglgård 20, 1 th
6200 Aabenraa
Tlf./fax. 74 62 71 14 og
Tlf. 21 68 47 61
Giro 62 0 32 56

REDAKTION

Kaj Christensen
Sdr. Fasanvej 53, 4 th
2000 Frederiksberg
Tlf. 38 19 68 06
Ansvarshavende

Birgit Krasnik Fischermann
Gl. Vartov Vej 29, 2tv
2900 Hellerup
Tlf. 39 62 83 55

TRYK

Fjerritslev Avistryk A/S

TIL ABONNENTERNE

Bladet vil udkomme i månederne februar, april, juni, august og november. Stof der skal med i bladet skal være inde på redaktionen den 1. i måneden umiddelbart før.

PRIS

100,00 kr. i 1999.

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger
Krigssejlere
Modstandsfolk

4. 1999

*Modstand -
vist nytter det...*

Modstandskampen 1940 - 45

Gestapofanger Krigssejlere Modstandsfolk

Organ for Sammenslutningen af danske fanger
fra FRIHEDSKAMPEN 1940-45

Buchenwald-klubben
Dachau-klubben
Landsforeningen Erhvervshæmmede fra Frihedskampen
Landsforeningen Gestapofangerne
Landsforeningen af Gestapofanger fra Besættelsen
Hannover-Stöcken-gruppen
Horserød-Foreningen
Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme
Ravensbrück-gruppen
Sachsenhausen-foreningen
Stutthof-foreningen
Theresienstadt-foreningen
Krigssejlerne

Nr. 4

1999

5. årgang

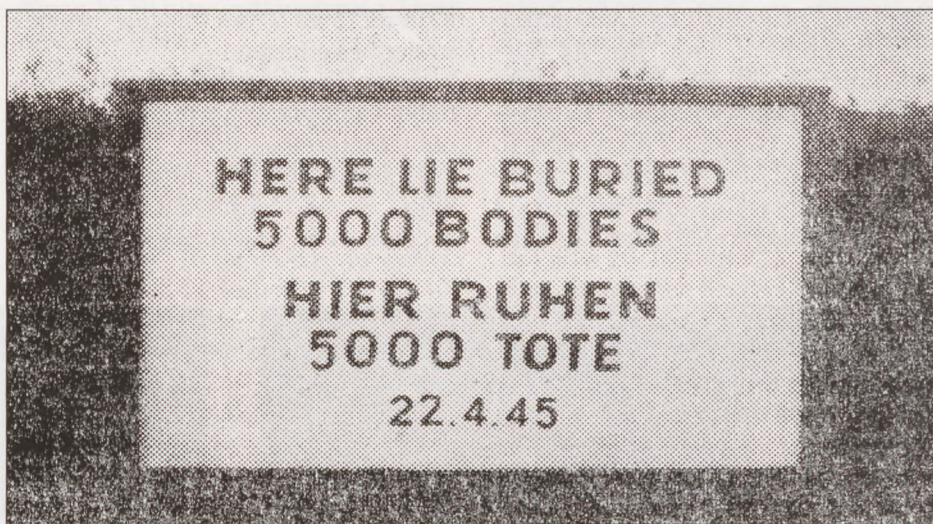
VORES FREMTID- har vi en fremtid?

I de forskellige foreninger har der været diskuteret - også mellem de enkelte medlemmer har der været diskuteret - hvordan vi kan bringe vore erfaringer videre om de idealer, vi var optaget af under besættelsen, og som vi har forsøgt videreført i nu mere end 50 år. Hvad vil der ske, når krigsgenerationen er gået bort, vil de idealer uddø med os, eller kan vi arbejde med foreningernes indhold også over for vore efterkommere?

Kan vi gøre det ved - i tide - at anvende det materiale, som ligger rundt omkring i skoleregi. Bliver det brugt? Hvad gør vi selv for at trække vore unge med til vore møder den 9. april, den 29. august eller højtidelighederne den 5. maj. Det er ikke mange unge familiemedlemmer, jeg har set ved de sidste 5. maj arrangementer.

Var det ikke en ide at få de unge til at møde op. Jeg kender godt undskyldningerne: For meget arbejde, har ikke tid, skal i skole, skal på computercafe. Undskyldningerne er mange og mangeartede.

Hvad hjælper det med store fine oplæg, undervisningspakker og

Et af de mange skilte, der blev opsat i KZ lejre efter fangernes befrielse. Dette skilt er fra Bergen-Belsen. Det er dette vil skal undgå.

møder, hvis vi ikke engagerer vores nærmeste familie.

Tænk over det! Tiden løber ud, vi bliver færre og færre, som ved noget om den tid, os der har mærket den på egen krop.

Opfordringen herfra skal lyde: Prøv at få de unge til at møde op til mindehøjtidelighederne, prøv at få dem til at sætte besættelsen på dags-

ordenen i skolemøderne, som forældrene holder sammen med lærerne. Efter den nye skolelov kan forældrene være med til at påvirke undervisningen.

SØRG I DET HELE TAGET FOR, AT FORTIDEN IKKE BLIVER GLEMT: Bliver den det, kan den blive gentaget.

kc

Solveig Skjøtt blev Ridder af Dannebrog

Foreningen af Gestapofanger fra Besættelsen afholdt sin årlige sommertur lørdag den 19. juni 1999 i et skønt solskinsvejr. Turen startede fra 4. Maj Kollegiet på Frederiksberg med Dachau Bussen, som venligst var udlånt til os af John Nielsen.

Første stop var blomsterparken Birkehaven. Her var der mange flotte haver, statuer og vandanlæg - blomsterne kunne vi dog ikke dufte, fordi der blev kørt gylle ud i store mængder på markerne omkring haven - »puh - ha«, men ellers var det en flot park. Her var også tid til et lille ringespil inden vi kørte videre.

Herefter gik turen til Kuskehuset ved Skjoldnæsholm, hvor vi fik en herlig frokost. Under frokosten fik jeg ordet. Jeg sagde bl.a., at somme tider har man lyst til at takke et andet menneske, men det er ikke altid let at finde det rette tidspunkt. Dette tidspunkt er i dag, og det var til Solveig. Jeg fortalte, at Bestyrelsen fra Foreningen af Gestapofanger fra Besættelsen havde, med stor hjælp af Poul Langballe, præsident for Den danske Brigadeforening, søgt om en fortjenstmedalje til Solveig. Vi søgte gennem forsvarsministeriet til Hendes Majestæt dronning Margrethe II. Grundene til denne ansøgning er Solveigs meget store arbejde, først og fremmest efter krigen, men også for

hendes deltagelse under besættelsen i kureritjeneste for allierede nedskudte flyvere til frihed i Sverige i samarbejde med »Secret Services svenske sektion« i 1943-44.

I oktober 1944 blev Solveig arresteret af Gestapo og fængslet i Vestre Fængsel og senere overført til Frølev, frem til den 5. maj 1945. I en lang årrække var hun tjenestgørende i Det danske Lottekorps samt Hjemmeværnet og Civilforsvaret. I 1970 var hun sekretær i Bernadottefonden og frem til fondens opløsning i 1977. Siden 1974 bestyrelsesmedlem i Kammeraternes Hjælpefond. I 1975 oprettede Solveig - og administrerer stadig - vores dejlige Smidstruphytte som kan bruges af tidligere Gestapo- og koncentrationslejr fanger. Solveig har haft mange jobs overalt i Fangesammenslutningen og ikke mindst i Mindelunden - juleaften og 4. maj. Her kan nævnes, at den 5. maj 1995 henvendte H.M. dronning Ingrid sig til Solveig og udtrykte stor glæde over, at der havde været så mange kvinder med i det illegale arbejde under besættelsen.

Vores ansøgning om fortjenstmedalje, var oppe omkring H.M. dronning Margrethes bord. Den 31. maj 1999 besluttede man at give Solveig Skjøtt et Ridderkors af Dannebrogordenen, med udlevering den 19. juni

1999.

Da jeg overrakte Solveig Ridderkorset, rejste hele selskabet sig, og det var en meget glad og meget bevæget Solveig, der modtog det. Solveig takkede og sagde, at hun ikke kunne forstå, at dette skulle overgå hende.

Nu venter H.M. Dronning Margrethe II på, at Solveig skal komme i audiens og takke for medaljen.

Vi i foreningen ønsker dig hjertelig tillykke med Ridderkorset, og vi vil gerne understrege, at du først og fremmest har fået denne hædersbevisning grundet det store arbejde, du har udført i alle årene efter krigen, til hjælp for gamle Gestapofanger, Krigssejlere og Modstandsfolk.

Herefter rullede Dachau bussen med den gode chauffør Peter Gade hjemad. Det sidste stop var på en gammel kongelig landevejskro, hvor kaffen og lagkagen ventede. Det var en flot og dejlig tur med fint vejr og en glad Solveig med sit Ridderkors, og jeg siger tak til alle jer der var med, og jeg håber vi ses igen næste år.

Næstformand
Jørn Jensen

Redaktionen ønsker tillykke.

En glad Jørn Jensen har lige overrakt - en ikke mindre glad - men også overrasket Solveig Skjøtt Ridderkorset.

Næstformand Jørn Jensen takker alle der var med for en dejlig tur. En der vil blive husket.

Alt Garge

Beretning om danskernes oplevelser under opholdet i udekommandoen »ALT GARGE«, der hørte under hovedlejren KZ NEUENGAMME.
23. oktober 44 til 15. februar 1945.

Alt Garge lejren lå midt i landsbyen af samme navn. Lejren var omgivet af villaer og gårde og lå ud til landevejen. Beboerne havde fra deres vinduer og haver mulighed for at følge livet i lejren.

En af beboerne klagede engang til lejrens kommandant over, at SSerne slog fangerne ude på vejen uden for lejren. Han havde 2 store piger, og de havde ikke godt af at være vidne til afstraffelserne. Han bad kommandanten om at sørge for, at pryglerierne blev holdt inden for lejrens pigetråd. Hvad han gjorde der, var han ligeglad med. Ellers var det mest børnene, der benyttede sig af at de fik lov til at smide sten og jord efter os, når vi kom ud på vejen for at gå til eller fra arbejde.

Vi danske fanger, 70 civile, kom til ALT GARGE den 23. oktober efter 2 dages ophold i NEUENGAMME.

Vi var en del af transporten, der blev afsendt den 20. oktober fra FRØSLEV.

Vi blev transporteret på pramme ad ELBEN.

Vi blev landsat ved en lille havn, der lå cirka 4 km. fra ALT GARGE.

Fra havnen og til lejren blev vi ledsaget af SSere og deres hunde. Undervejs kom vi forbi nogle husblokke, og der mødte vi for første gang repræsentanter fra den civile tyske befolkning. Børn fulgt af deres forældre, mest kvinder, kom ud af husene for at tage os i nærmere øjesyn. Børnene begyndte at smide sten og andet efter os, godt tilskyndet af deres mødre.

Denne oplevelse og vore to første dage i KZ NEUENGAMME lovede ikke godt for fremtiden.

I lejren blev vi modtaget af kommandanten, Oberscharführer WALTHER, Unterscharführer REESE, og Rottenführer FIGGE. Endvidere af lejrens daglige ledere, der selv var

fanger, lagerældste der tidligere havde tilhørt en »berømt« kriminel gruppe fra HAMBURG der gik under navnet »PETER PETERSEN-BANDE« . Desuden var der to polske grevesønner JANNICH og FRENNICH. De fungerede henholdsvis som arbejds capo og lejrcapo.

Oberscharführer Walther holdt en »velkomsttale« for os. Han gjorde os opmærksom på, at det ikke var et rekreationshjem men en arbejdslejr, og at vi ret hurtigt skulle få lært at arbejde. Endvidere blev vi gjort bekendt med, at hvis vi ikke forstod tysk eller kunne svare på tysk, skulle vi hurtigt få det lært efter naturmetoden. Hvis ikke var det værst for os selv. Det viste sig senere, at det var en undtagelse, at den monokelbærende Oberscharführer havde talt direkte til os fanger.

Hans ordrer eller direkte henvendelser til fangerne gik altid gennem hans underordnede eller overfangerne.

Aldrig direkte. Det nedlod han sig ikke til.

Barakkerne vi boede i var delt op i rum, der normalt ville være mandskabsrum beregnet til 8 højst 10 personer. Vi 70 blev indkvarteret i 2 rum med 35 i hver.

Der var en lille entre ind til rummet, og i midten af rummet stod der en lille kakkelovn.

Køjerne, der var toetagede, stod meget tæt. Af møbler var der et lille bord og nogle få stole.

Udover vi 70 danskere var der ca. 20 nordmænd. Resten af de ca. 400 fanger var russere, polakker, en enkelt letlænder, hollænder, belgier og 3 spaniere.

Den 13. november kom der yderligere 21 danske gendarmere, som blev der til 3. januar hvor de så blev sendt tilbage til NEUENGAMME.

Sygebarakken var et stort rum bemandede med en læge. Det vil sige en ung hollænder, der knap var færdig med sin uddannelse. Med de midler, der var til hans rådighed, en saks, en lille kniv, lidt salve, papirs-gazebind og en gang imellem nogle albyler, gjorde han et stort arbejde for at hjælpe de syge fanger. I mange tilfælde et nytteløst arbejde, der var for mange af patienterne kun en vej, døden.

Der måtte kun være 16 patienter på

stuen, og de kunne kun indlægges om aftenen. Blev man syg i løbet af natten, skulle man gå med på arbejde og vente med at melde sig syg til om aftenen. Så kunne man blive indlagt, hvis der var plads, eller hvis en af de syge mente at være så »rask« at de ville bytte og melde sig til arbejde. Det, at man kun kunne indlægges om aftenen, resulterede da også i, at vi måtte se fanger falde døde om på arbejdet.

Det var ikke nogen fornøjelse at blive indlagt. Flere lå med sår, der var gået dødt kød i, og sygestuen stank da også af dårligdomme og råddent kød. Toiletet var en barak, der var rejst over et stort hul i jorden. Over hullet var der et brædt, vi kunne sidde på. Det var ikke altid, der var plads på brættet til alle, der var trængende, så måtte man tage gulvet i brug. De fleste havde dårlig mave, det vil sige, at det var det bare vand der kom ud, og når man skulle, ja så skulle man skynde sig, hvis det skulle nås, før det kom i bukserne.

Vi var opdelt på forskellige arbejds hold, og ud over den ledsagende SSer var der en fange der fungerede som forarbejder. Han var som regel forsynet med en knippel og skulle sørge for, at vi bestilte noget. I flere tilfælde var der også en civil tysker, der var ansat i det firma, der havde arbejdet, og som ledede arbejdet. Hvis ikke forarbejderne fik os til at arbejde hurtigt nok, eller en af fangerne var så svag eller syg, at arbejdet ikke gik hurtigt nok, var hverken den civile eller SSeren bange for at komme med opfordringer til forarbejderen om at gribe ind, og det var ikke med lette slag det foregik: Det kunne ske, at den, det gik ud over, ikke kom sig af den omgang, men måtte bæres hjem til sygebarakken, hvis ikke han var død forinden.

Arbejdet bestod af noget, der havde tilknytning til et stort kraftværk, der var under opførsel.

Det var losning af de både, der kom til den lille havn med byggemateriale. Det var transport af byggemateriale ud til byggepladsen. Det skete med tipvogne, der blev skubbet med håndkraft.

Der var lagt et tipvognsspor de 8 km, der var fra den lille havn og ud til byggepladsen. Sporet gik forbi

lejerens hovedindgang. Der var jord og planeringsarbejde. Der var anlæggelse af en midlertidig jernbane og aflæsning af jernbanevogne.

Vi blev som regel vækket ved 4.30 tiden, og vi startede i vaskerummet og skulle stille med nøgen overkrop. Det var koldt og uhumsk, og der var selvfølgelig kun koldt vand. Sæbe var der ikke noget af. Barbering var ubehagelig, og så var der jo ikke noget at tørre sig i.

Hvis vi havde gemt noget af det brød, vi fik aftenen før, ja så var der »morgenmad«, ellers fik vi først noget, når der kom en gang roesuppe ud på arbejdspladsen Kl. 12.

Ved 5-6 tiden var arbejdsdagen slut, og vi kunne begive os hjem til lejren i håb om, at vi fik den normale ration, en klat syntetisk margarine, et lille stykke pølse og et stykke rugbrød på størrelse af 4 små halve stykker. Rugbrødet så ud til at være rullet i savsmuld. Det skete, at enten margarin eller pølsen, hvis ikke begge dele manglede. Så måtte vi nøjes med det tørre brød.

Når vi efter endt arbejdsdag kom hjem til lejren, måtte vi til hver stue hente en spand kul og tænde op i den lille kakkelovn. Vi måtte have varme på til klokken 21. Hvis der efter denne tid stadig var ild på, kunne lagerældste eller en af capoerne godt komme med en spand vand, hvis ikke de ville være særlig ondsksfulde, en spand ajle, og hælde den på kakkelovnen.

Når en fange var død, blev han smidt over i kælderen, oven i kulbunken. Næste dag, efter at man først havde fjernet de tænder, der var metalplumber i, blev liget lagt i en trækasse lavet af uhøvlede brædder og kørt til en nærliggende landsby der hed BARSKAMP.

Navnet BARSKAMP lærte vi hurtigt at kende. Det var en stående trussel brugt af SSer og capoer. Hvis der var noget i vejen, eller de syntes, de skulle tilkendegive deres foragt for fangerne, så skreg de truslen ud »Wollen Sie nach BARSKAMP«.

Det var strengt forbudt at sove med andet end det, vi havde fået udleveret som undertøj, det medførte hårde afstraffelser.

Tæpperne, vi havde fået udleveret, var gamle lasede stykker. Der var faktisk ingen hele tæpper.

Madrasserne var papirsække fyldt med halm, der efterhånden var blevet meget gammelt og blevet til noget, der nærmest var smuld.

Dagen før juleaften havde danskerne fået udleveret deres første Røde Kors pakke, sammen med en taske, der var stor nok til at indeholde pakken, så vi kunne have den med os altid.

Det var det første rigtig spiselige, vi havde fået, siden vi forlod Frøslev.

Juleaften var vi selvfølgelig spændte på, om lejren bød på noget særligt. SSerne havde fået pyntet op i deres barak. Det blev i første omgang en meget stor skuffelse.

Vi fik en sort, ildsmagende drik hældt op i vores madskål. Det blev kaldt kaffe. Dertil fik vi den sædvanlige humpel rugbrød. Men den syntetiske klump margarine og det lille stykke pølse var blevet inddraget. Sandsynligvis til overfangerne og SSerne jul. Midt i elendigheden var der nogen, der fik en lys ide. Nok kunne vi danskere med vores pakker få en god juleaften ud af det. Hvad med lejrens øvrige fanger? I hver Røde Kors pakke var der blandt andet 2 gange 500 gr. havregryn. Hvis nu hver dansker gav den ene pakke, og vi kunne få lov til at bruge køkkenet, så kunne vi nok overtale den norske kok til lidt extra arbejde. Med næsten 90 pakker skulle der nok kunne blive havregrød til alle lejrens beboere.

Vi sendte vores talsmænd over til SSerne, der var godt i gang med deres egen jul i håb, om at de var i humør til at give os lov. Vi fik lov. Vi skulle bare samle pakkerne sammen og sende dem over i køkkenbarakken. Som sagt så gjort. Dog svandt det i pakkerne. SSerne kunne ikke stå for fristelsen til at tage nogle pakker til eget forbrug.

Det blev ikke til havregrød, men en mellemting mellem grød og vælling, men af tilkendegivelserne fra vore medfanger blev det alle tiders juleaften. Juleaften var reddet.

En af juledagene kom der endnu en glædelig overraskelse for os danskere.

Der kom tøj til os. Der var på det tidspunkt minus 18 grader, så der var ingen tvivl om, at det betød, sammen med Røde Kors pakkerne, at tabet af menneskeliv blandt danskerne ikke blev større. Der var 2 sæt undertøj, 2 skjorter, strømper, halstørklæde, handsker, skihue, et par holmensbenklæder, stortrøje, striktrøje eller pullover samt et par dejlige træsko-støvler.

Bukserne og stortrøjen fik påsyet fangenummer, og der blev malet sto-

re krydser på buksebenene og på ærmer og ryg af stortrøjen. Vi var trods alt KZ fanger.

Men pakkerne blev nok indirekte årsag til nogle ubehagelige følger for danskerne. Vi havde nok »smurt« lagerældste og de to capoer for lidt efter deres mening.

Den første episode kom kort efter. En SSer og lagerældste mødte op på dansker-stuerne med den besked, at det var usundt at sove for lukkede vinduer, derfor ville de to fag vinduer i hver stue blive taget ud for natten. Samtidig fik vi at vide, at hvis nogen sov med andet end undertøjet, ville det blive straffet meget hårdt.

Der var stadig 18 graders frost. Det blev en meget kold nat. Den næste episode skete en søndag. Det var vores eneste fridag. Alle danskere blev kaldt ud på appelpladsen. Vi skulle gøre gymnastik. Der kom mange spydigheder fra de tre overfanger, lagerældste og de to polske capoer.

Vi danske levede jo i overflod med al den Røde Kors-mad, og vi var jo klædt på, som skulle vi til Sibirien. Det var ganske usundt, og derfor havde vi godt af lidt gymnastik, og sådan blev de ved et par timer, hvorefter vore madrasser skulle ud og luftes, og gulvene i stuerne vaskes. Det var ikke nødvendigt at tørre vand op efter gulvvask, for gulvene var ganske utætte og havde store revner. Sådan gik det meste af denne fridag, og for mange var det en meget streng dag. Helbredet var jo ikke mere, hvad det havde været, og flere var jo oppe i alderen.

Vi fik af og til nogle papirs- penge der blev kaldt præmieschein. Det var noget firmaerne, der havde lejet os til at arbejde for sig, sendte til os i lejren, 2-3 eller 4 marks værdi.

Men det var SSerne, der bestemte, hvad vi kunne få for disse schein. SSerne kunne så igen indløse papirpengene hos firmaerne. En gang var det cigaretter, vi kunne få. 4, 5 eller 6 for de schein vi havde. Men her tog vore overfanger deres del, idet det var dem, der stod for ombytningen. Man førte det ind i en protokol, hvor man i forvejen havde indført anmærkninger om mange af fangerne for forseelser, de måtte have begået i en periode. For disse påståede forseelser måtte de pågældende så betale i form af nogle cigaretter, de skulle af med.

En anden gang fik vi danskere en skål med små muslinger, som vi måt-

te spise omgående. Skålen skulle jo bruges til næste gang roesuppe.

En tredje gang fik vi danskere en stang tørbrillantine. Vi var jo alle klippet skaldet, men et lyst hoved fandt jo hurtigt ud af, at brillantinen var udmærket til at smøre vore støvler ind i. Vi havde jo ellers ikke noget til at holde læderet fedtet ind med. Der var gået rygter om, at vi skulle have en ny lejrkommendant i stedet for WALTHER. Vi havde ikke set ham endnu. Det kom uventet, men blev for os en behagelig overraskelse.

To af vore kammerater havde i stilhed solgt noget af deres tøj og noget af Røde Kors pakkens indhold til civilarbejdere på byggepladsen for brød, og derved fået samlet sig et lager af mad. Det havde de gemt på arbejdspladsen. Vi var et hold på 20 danskere, deriblandt de to, som med tipvogne transportererede byggematerialer fra havnen til byggepladsen. En dag var de to ikke at finde. Vi havde tømt vognen og skulle samles for at køre til havnen igen. Efter at vi sammen med vores soldat havde ledt efter de to og måtte konstatere, at de var væk, blev lejren alarmeret. Så kom det store opbud af SSer og hunde under ledelse af REESE og FIGGE. Alle bevæbnede med maskinpistoler. Efter at havde foretaget en nytteløs eftersøgning fik vi at vide, at vi blev betragtet som medskyldige og ville blive straffet herfor.

Turen hjem til lejren kom til at foregå i løb, skarpt forfulgt af de bidske hunde. Da vi kom ind i lejren, blev vi stillet op på appelpladsen med den besked, at hvis de to ikke var fundet inden kl. 24.00, ville straffen for vor medskyldighed blive skydning.

Nogle dage forinden havde tre andre fanger, en russer og to polakker forsøgt at flygte. De blev fundet. Den ene slap væk, en blev fanget og den tredje skudt under flugtforsøget.

Til skræk og advarsel for os andre var den tilfangetagne opstillet på et bord, bagbundet og kun iført bukser (der var stadig streng frost), medens den døde var lagt i en kasse, der var anbragt skråt op ad det bord, fangen stod på. Efter et par dage blev han sendt væk til hængning. Vi måtte altså tage truslen alvorligt.

Kl. 23.00 kom der en mand ind ad hovedindgangen, og han gik direkte hen til os. Han præsenterede sig som den nye kommandant og ville vide, hvad vi stod der for.

Vore talsmænd forklarede, hvad der var hændt, og fortalte, at vi havde stået der siden middag. Fortalte endvidere, hvad vi var truet med skulle ske klokken 24.00.

Den nye kommandant spurgte først, om vi havde fået noget at spise, hvilket vi kunne svare nej til. Derpå gav han os ordre til at gå til barakken og vente, til der kom besked, og kokken blev sendt i køkkenet. Efter en times tid fik vi en gang varm roesuppe. Den følgende dag blev vi hentet til forhør hos den nye kommandant. Han var venlig og talte om meget andet end om de to, der var flygtet. Han havde bl.a. været interesseret i, hvordan vores jul var gået. Han lovede, at den skulle blive gjort om, hvis vi blev der længe nok til, at han bl.a. kunne organisere noget mel til småkager. Kommandanten forklarede os, at han, for at have sin egen ryg fri, var nødt til at straffe os. Vi måtte af med stortrøjen og benklæderne og tage den sribede fangedragt på igen. Trods alt var vi klædt bedre end vore udenlandske kammerater. Vi beholdt undertøj, skjorter, striktrøje, hue, handsker, strømper og støvler.

De to sæt undertøj havde vi på på en gang. Vi havde ikke mulighed for at vaske det, men vi kunne bytte om på det, så vi skiftevis havde det inderst og yderst. Vi slap ikke for kroplus, men det var nok den lejr, vi fik oplevet, hvor der havde været mindst udbredelse af denne plage. Vi slap ikke for flere episoder selv efter den nye kommandants tiltrædelse. En aften blev de to danske stuer kaldt ud på appelpladsen. Vi skulle i bad og måtte kun være iført bukser og fodtøj. Det var stadig streng frost.

Vi stod opstillet stue for stue. Omkring os gik de to polske capoer med hver sin træknippel. Hver gang en rørte sig eller forsøgte at hviske til sin sidemand, gav det slag af kniplerne.

Sådan gik der vel et kvarters tid, før vi blev jaget ind i baderummet. Det var koldt, og vandet var koldt. Efter et stykke tid, overvåget af capoerne om vi blev under brusere og det kolde vand, måtte vi hastigt iføre os vore bukser og fodtøj, uden at have haft mulighed for at tørre os af, og ud i kulden og stille os op igen som før. Capoernes leg fra før vi kom i bad gentog sig, og der var flere, der fik kniplerne at mærke, før vi blev jaget ind i barakken igen. Dagen efter blev vi klar over, at den nye kommandant ikke havde været hjemme i lejren, og at der kun havde været de gamle sadistiske SSer, som vi havde fået et godt kendskab til.

Vi blev enige om, at det var et forsøg værd at prøve at klage til kommandanten over episoden. Vore talsmænd fik foretræde for kommandanten, der, efter at havde hørt på vores talsmænds historier, sendte bud efter de to polakker, der måtte indrømme det skete og deres andel i det skete. Kommandanten gennembankede herefter de to med de bare næver, til de lå på knæ og bad for sig. De fik herefter ordre på at melde sig på arbejdsområdet næste dag og derefter frataget deres capo-titel.

Lejren blev ophævet den 15. februar, og vi blev sendt tilbage NEUENGAMME for igen for de flestes vedkommende at blive sendt til andre udekommendoer.

Der var en lille bedring i tonen, og kosten de sidste dage i ALT GARGE i forhold til de første tre måneder under Oberscharführer Walthers ledelse, der var gennemsyret af brutal SS-mentalitet.

Man kan stadig undres over, hvad den tyske landsbys befolkning tænkte. Den kunne jo daglig følge livet i denne lejr. Så tæt boede vi op af hinanden.

Jens Jacob Jensen (jejs)

Efterlysning

ALT-GARGE igen -

Der må være flere tilbage fra denne lejr. Indtil nu, har jeg kun fået kendskab til 8 – otte – af de ca. 100 der var der i 44-45.

Ring eller skriv inden jeg sender navnene til de 8 nulevende. Se adresse og telefon nr. under LANDSFORENINGEN af ERHVERVSHÆMMEDER på bagsiden af bladet.

Jens Jacob Jensen (Jejs), Fredericia.

RUNDE DAGE

Ved Minna Dahl,
Sdr. Fasanvej 53, 4th
2000 Frederiksberg, tlf. 38 19 68 06

21. juni

Forsinket hilsen til

Curt Hedeholm, 80 år

(Buchenwald)

Rådmand Steins Alle 20, 4, 409,
2000 Frederiksberg

17. august

Lars Onsborg, 80 år

Vodroffs Tværgade 5 E 3, 1909 Frb. C.

19. august

Brian Olesen, 75 år

(Dachau 141704)

38 Austral Avenue,
Beecroft NSW 2119, Australia

20. august

Erik Qvist, 75 år

(Krigssejler)

Udsigten 16, 4220 Korsør

Asta Christensen, 75 år

Gerdasvej 16, 9000 Aalborg

23. august

Jørgen Kieler, 80 år

Rungstedsvvej 107, 2960 Rungsted kyst

24. august

Anne Lise Petersen, 75 år

Kridthøjvej 23,1, 8270 Højbjerg

Aase Pedersen, 70 år

P. Freuchensvej 12, 9210 Aalborg SØ

25. august

Øjvind Vemmerlund, 80 år

Jernbanegade 4, 2, 7330 Brande

26. august

Hartvig Andersen, 75 år

Grønnegade 13, 8230 Hørning

31. august

Lizzie Krus, 70 år

Grundtvigsvej 30, 5230 Odense M

1. september

Erik Bjørn Nielsen, 75 år

Brovænget 25, 8250 Egå

4. september

Hjørdis Andersen, 80 år

Herman Bangsvej 4, 9200 Aalborg SV

5. september

Anna Christoffersen, 80 år

Langelinie 17, L2, 7500 Holstebro

6. september

Johannes Christensen, 80 år

Engdalsvej 56, 8330 Beder

11. september

Alfred Jacobsen, 80 år

Konrad Jørgensensvej 23,
6000 Kolding

Carlo Lizier, 75 år

(Krigssejler)

Tårnvej 20,
2610 Rødovre

K.O. Gisseltdt, 80 år

Stenhøjvej 6, 9310 Vodskov

13. september

Mimi Østergaard Jensen, 80 år

Hasserisvej 286, 9000 Aalborg

14. september

Johs. Chr. Andersen, 80 år

Rosengården 6,1, 9200 Aalborg SV

Henny Ørum, 70 år

Lindensborgvej 43, 1, 9200 Aalborg SV

17. september

Jørgen Mikkelsen, 80 år

Ternen 9, 6400 Sønderborg

20. september

Erik Giersing, 75 år

L.A. Ringsvej 92, 5230 Odense M

Ester Skjødt, 80 år

Vester Ringgade 210, 1, 8000 Århus C

21. september

Børge Køngerskov, 80 år

Jyllandsgade 41, 7000 Fredericia

22. september

Einar Agerskov Andersen

(Buchenwald 86. 136)

Duevej 14b, 3300 Frederiksværk

23. september

Børge Helmuth Dahl, 80 år

Anemonevej 17, 4000 Roskilde

24. september

Hedvig Nielsen, 75 år

Bygholmen 7, 9000 Aalborg

Jes Jepsen, 75 år

Håndebækvej 24, 9900 Frederikshavn

25. september

Leo Nielsen, 80 år

Knudensvej 31, 9900 Frederikshavn

26. september

Nita Madsen, 75 år

Bakholmsvej 158, Serritslev
9700 Brønderslev

27. september

Hilda Dahl, 75 år

Herskindsgade 9, 9000 Aalborg

Gert Blædel, 85 år

(Neuengamme 68397)

Solbakken 14, 4230 Skælskør

29. september

Ester Elstrøm, 80 år

Dalsvinget 4, 8600 Silkeborg

30. september

Frede Rasmussen, 80 år

Lindevej 3, 4720 Præstø

2. oktober

Aage Kirk, 80 år

Prinss. Alexandrines Alle 18, 2920 Chrl.

3. oktober

E.E. (Pie) Frandsen, 80 år

Stjernevej 42, 9000 Aalborg

7. oktober

Erik Gerlach, 80 år

Frejaparken 43, 9000 Aalborg

8. oktober

Sven R. Larsen, 75 år

Arn. Nielsens Boulevard 1,2,
2650 Hvidovre

11. oktober

Bodil Ejlersen, 75 år

Chr. d. 7. vej 14,
6070 Christiansfeld

12. oktober

Robert Rasmussen, 80 år

Wandalsparken 6, 5700 Svendborg

Svend Aage Pedersen, 85 år

Vedersøvej 43, 2610 Rødovre

13. oktober

Ernst Lehmann Jensen, 90 år

Færgevej 15c, 5700 Svendborg

22. oktober

Henning Ebbesen, 70 år

Fasanvej 13, 7000 Fredericia

23. oktober

Villy Karlsson, 80 år

Bernadotttegården
H.H. Kochsvej 4, 4000 Roskilde

26. oktober

Svend Alstrup, 90 år
Nygade 25, 7870 Roslev

27. oktober

Søren Manø, 75 år
Grønnegade 41, 9000 Aalborg

30. oktober

Robert A. Jensen, 75 år
Østergade 25 Taulov, 7000 Fredericia

1. november

Aase Friis Nielsen, 70 år
Hasserisgade 5, 9000 Aalborg

3. november

Paula Sørensen, 90 år
Yrsavej 14, 5200 Odense V.

8. november

Karen Jørgensen, 85 år
Kastetvej 33, 1, 9000 Aalborg

11. november

Aage Fründt Ringsted, 85 år
Sæterdalsgade 15, 3, 2300 Kbh. S

14. november

Erik Hjerrild Pedersen, 75 år
(54590)
Drosselvej 24, 8600 Silkeborg

*Husk at indsende runde dage
for første halvår 2000
inden den 1 oktober 1999.*

*Venlig Hilsen
Minna Dahl*

Soroptimisterne

Tale ved 5.maj møde af Birthe Arnholtz

Jeg har glædet mig utroligt til at tale til jer netop i dag på Danmarks Befrielsesdag. Tiden er gået, og nu er det i dag netop 54 år siden den mindeværdige dag. – Mere end 2 generationer er vokset op siden, og hvordan forklare folk, der ikke selv har oplevet de forudgående mørke 5 år og den lysende følelse af befrielse på selve dagen, at dette for alle os, der oplevede det er: vort livs vigtigste dag. Det kan bedst lykkes ved at give to øjenvidneskildringer fra en almindelig dansk familie.

Den første foregår en hverdagsmorgen i et hjem i København. Kl. 5 om morgenen vågner familien ved usædvanlig høj støj af flyvere. Et øjeblik efter ringer telefonen med meddelelse om, at det er tyske maskiner, at Danmark er besat - tyske skibe i Københavns havn – soldater landsat på Langelinie og havnen afspærret. Utrolig forbløffelse er vel fremfremherskende i få minutter.

Så går det op for familien, at den usædvanlige situation kræver øjeblikkelig handling. Sønnen tager til Universitetet – datteren er ansat på et hospital, hvorfor beredskab bør etableres – altså afsted – man aner ikke om togene går, alligevel afsted gennem den endnu stille by. Farvel – moderen står tilbage – vi elsker dig, men vi må gå – forhåbentligt ses vi igen. Ingen læger på hospitalet var varslet, så der blev travlhed. Kongens befaling om ro kom gang på gang over radioen. Ingen konkrete oplysninger.

Stemningen udtrykkes bedst gennem et vers fra digtet »Nederlaget« af Arthur Arnholtz: Du gav vort land i fremmed hånd, som indtil nu var frit – en morgen lagde du i bånd, hvad hver mand kaldte sit. – Vi vågnede og havde tabt, før vi det selv fik set – endnu forstår vi det vel knapt – vi ved blot det er sket. Derpå fulgte så de fem mørke år, som alle har hørt om. – De udtrykkes bedst gennem Kaj Munks digt til minde om 29. august 1943 med titlen: »Drenge – I Drenge som døde«. Der hedder det i sidste vers: Hil jer da, vikingesønner, ulydige danske soldater, tak, Gud jer det evindeligt lønner.

Endelig kommer aftenen og dagen vi fejrer i dag. Vi er i

den samme familie, der er optaget af almindelige gøremål. Husfaderen hører altid BBC, og så pludselig sker det: Frihedsbudskabet kommer gennem den knitrende radio: De tyske tropper i Norge og Danmark har overgivet sig.

Virksomheden er ubeskrivelig, man ler og græder og omfavner hinanden.

Den længe gemte flaske findes frem. Men man må ud. Gennem den klare forårsaften cykler man mod byen – på 3 minutter er mørklægningen revet ned – lysene tændes og stråler i alle vinduer. Flag hejses og hænges ud på murene – de sorte gardiner samles i bunker på gaden og brændes i lystige bål, hvorom folk danser. Selv de tyske soldater, der bevogter jernbanen, kaster huer og geværer op i luften og råbte hurra – FRED – FREDEN ER KOMMET. Man må ind til byen – strømmen går mod Amalienborg. Man må se kongen og hylde ham, fordi han blev i sit land. Ingen aften nogensinde er så mange på så kort tid forsamlet på slotspladsen. Hurra – råbende unger – Nationalsang og Frihedssang afløser hinanden. Det er som en tung byrde er lettet fra ens skuldre og fløjet lige op i den blå himmel.

Majaftenen er lys og skøn og altid sidenhen vil lysene på denne aften viderebringe frihedens budskab, så længe vor generation lever – til de sidste øjenvidner er borte.

Birthe Arnholtz.

Ovennævnte tale blev holdt for ca. 30 soroptimister den 5. maj -99 af B.A. der er ca. 80 år.

Det er lykkeligt at også mennesker uden for vor kreds helligholder Danmarks Befrielsesdag.

Redaktionen

Lokalcentret Bernadottegården

H.H Kochs Vej 4,
4000 Roskilde
tlf. 46 36 58 11
fax. 46 36 58 79

Historie

Bernadottegården er et selvejende lokalcenter med tilhørende lokalområde. Bernadottegården er opført i 1976 i et samarbejde mellem Sammenslutningen af Danske Fanger fra Frihedskampen 1940-45 (efterfølgende kaldt Sammenslutningen) og Roskilde Kommune, med hvem der også er indgået driftsoverenskomst.

Formålet med at bygge og drive Bernadottegården var og er, at tidligere modstandsfolk og KZ-fanger fra Frihedskampen 1940-45 og Roskildeborgere skulle have et hjem, hvor de på deres ældre dage kunne få deres fornødne omsorg og pleje, når de ikke længere var i stand til at klare sig selv.

I den sidste driftsoverenskomst (fra december 1994) står der, at ca. 30 boliger af den samlede boligmasse på Bernadottegården og i Bernadotteparken er til rådighed for tidl. modstandsfolk og KZ-fanger.

Lokalcenter og lokalområde

Bernadottegården er beliggende i Roskildes nordøstlige bydel. Bygningerne er utraditionelle og smukke, bygget som 4 blokke i røde sten. Hver blok er en 4-længet bygning, hvor midpartiet - atriumgården - er en overdækket glaspjælle. Denne fungerer som opholdsareal for beboere og brugere.

Bygningerne ejes af Roskilde Boligselskab, til hvem vi betaler husleje. Heraf foretages de månedlige henlæggelser, der sikrer, at Bernadottegården er i en rigtig pæn vedligeholdelsesmæssig stand. Udskiftning af naglfast inventar betales også via henlæggelser, mens almindelig vedligeholdelse og drift af ejendommen betales over eget budget.

Lokalområdet er forholdsvis lille, der bor 4.108 borgere. Bernadottegården ligger i den sydlige del af området, som mod nord strækker sig mod Risø, dækkende en del af Himmelev og hele Veddelev. Mod vest går

Nedenstående oversigt er foranlediget af, at der ofte ringes til redaktionen om BERNADOTTEGÅRDEN om, hvordan den er anderledes end andre ældreinstitutioner, hvordan man kan komme i forbindelse med en eller flere, der enten er i bestyrelsen, eller er beboer på gården.

lokalområdet ud til Roskilde fjord, og mod øst til en nord-syd-gående linie ca. midt gennem Himmelev.

Organisation

Bernadottegårdens bestyrelse

består af 8 personer:

Mogens Henrik Nielsen, formand for bestyrelsen, valgt af Sammenslutningen

Birgit Fischermann, næstformand, valgt af Sammenslutningen

Erik Tanne, valgt af Sammenslutningen

Else Drejer, valgt af Sammenslutningen

Tonni Nielsen, udpeget af Roskilde Byråd

Emmy Pedersen, valgt af og blandt det Lokale brugeråd

Jørn Ingemann, valgt af og blandt det lokale brugerråd Bente Andersen, valgt af og blandt personalet.

Forstanderen medvirker som tilforordnet og sekretær.

Bestyrelsen er Bernadottegårdens øverste organ. Den er velorienteret om den daglige drift og brugernes velfærd, ligesom alle vanskelige personalesager, herunder afskedigelser drøftes/besluttet i bestyrelsen. Bestyrelsen er besluttede myndighed for alt, hvad der vedrører lokalcentret og lokalområdet, hvorimod Roskilde byråd udmelder overordnet politisk målsætning, økonomi og normering.

Ledelse

Den daglige ledelse består af 4 personer:

Emmy Reitoft, forstander

Leif Christensen, ass. leder

Birgit Hestbek, områdeleder

Ulla Mikkelsen, leder af træning og aktivitet.

Ledelsen har en lang række daglige arbejdsopgaver, men er først og fremmest ansvarlig for den daglige drift.

Det er vores mål at ledelsen skal have overblik, være synlig og have en finger på pulsen, både når det drejer sig om brugere, beboere og personale.

Bernadottegårdens Venner

Venneforeningen tæller et stort antal medlemmer bestående af beboere, pårørende, personale, og personer, der på en eller anden måde føler sig knyttet til Bernadottegården. Kontingentet danner sammen med frivillige gaver fra diverse fonde Venneforeningens økonomi.

Foruden pasning af kiosk, trykning af blad, og ugentlig bytur yder »Vennerne« stor økonomisk støtte til arrangementer og ting, der kan gøre hverdagen lettere eller rarere for beboerne. Der er blandt andet ydet tilskud til fyrværkeri nytårsaften, Tivolitur, Sct. Hans aften m.m.

Undervisning i KZ-syndrom

Alle nye medarbejdere, elever og studerende er blevet tilbudt undervisning i KZ-syndromet. Undervisningen gennemføres som et samarbejde mellem bestyrelsesformand Mogens Henrik Nielsen, der selv er tidl. koncentrationslejr fange, og Emmy Reitoft.

Undervisningen veksler mellem oplevet beretning og teori om lidelsen. Der har i 1998 været gennemført 3 undervisningsforløb.

I fortsættelse af denne undervisning gennemførte vi atter i september en studietur til Frøslev og Neuen-gamme for 18 medarbejdere. Formålet var at give medarbejderne et grundlæggende kendskab til forståelse af de forhold, som tidligere KZ-fanger levede under. Forberedelse blev afholdt én undervisningsaften inden turen og efter turen. Medarbejderne tilkendegiver selv at have fået et meget højt udbytte af disse ture, som også har den positive »bivirkning«, at de styrker det tværfaglige og kollegiale samarbejde.

5. maj tale

Jeg er ikke rigtig for at holde tale ved festlige lejligheder. Ligesom ved prædikener er der ikke diskussion bagefter, og det forpligter jo til at holde egne meninger i snor, og jeg finder det meget vigtigt for vort foreningsliv at vi bygger på konsensus. Denne indstilling deler jeg desværre ikke med alle kammerater. Kampafstemninger hvor det nærmest står fifty/fifty med en afgørelse, der er meget tvivlsom om sager, der er lige så tvivlsomme, er ikke sjældne og burde efter min mening ikke finde sted. Jeg har altid følt det ret ødelæggende for vort arbejde, men kan jo ikke ændre på det. Mogens Henrik lovede mig at jeg måtte sige min mening selv om den skulle støde an. Så det gør jeg.

Imidlertid må jeg indrømme at med min mening sigtede jeg til min mening om NATOs overfald på Serbien. Jeg bakker ikke denne NATO indsats op, således som flertallet af befolkningen synes at gøre. Og med hensyn til synspunkterne på denne problematik var jeg bange for at være for kontroversiel til en festlig lejlighed, men dels har Mogens Henrik forsikret at det ikke gjorde noget og dels har jeg de senere dage konstateret, at der er særdeles mange fornuftige mennesker der deler min forfærdelse over og skepsis overfor krigspolitikken på Balkan. Således oplevede jeg i Sachsenhausen for 3 uger siden, da vi havde præsidiemøde i ISK og højtideligheder i anledning af 54-året for befrielsen af lejren, at alle der i talerne tog afstand fra bombardementerne i Jugoslavien blev mødt med demonstrative klapsalver. Særlig var vore franske og tyske kammerater forfærdede over udviklingen, og de udgør kernen af vor internationale organisation.

Lad mig begynde med at gøre opmærksom på et ord som har været brugt meget under forberedelserne til katastrofen i Jugoslavien. Det er »verdenssamfundet«.

Når en journalist, hvis opgave det er at forsvare og forberede en bestemt politik, udtaler: »verdenssamfundet kan ikke tolerere---« dæk-

ker det en modvilje mod at skrive konkret: fx FN, NATO, EU, USA osv., der var lige så let at skrive som at anvende det lange og vildledende udtryk, og samtidig var det ærligt. Tilmed var det informerende, hvad der burde glæde enhver journalist. Men det var måske netop informationen der skulle undgås? Utrygt er det i hvert fald, at det skjules, at NATO ikke har folkeretsligt grundlag for sin krig mod Serbien. Jeg har uden resultat påtalt udtrykket »verdenssamfundet« i et læserbrev til Politiken, men først for nylig hørte jeg om afstandstagning fra det vildledende udtryk. Journalister og politikere tillader sig stadig at føre folk bag lyset med ordet, og det ustraffet. Skal følelser dirigeres i negativ retning anvendes ordene »kommunismen« eller »kommunistisk«. Også disse ord fritager brugeren for at forklare sig nærmere og røbe baggrunden for de påstande der fremføres. En hvilken som helst handling og plan er med disse ord retfærdiggjort. Ordene i sig selv synes at forklare alt. Med disse ord fritages man for ansvar.

Nu har »verdenssamfundet« angrebet Jugoslavien med et nådesløst bombeangreb, uanset at FN's statutter ikke tillader dette uden Sikkerhedsrådets samtykke, og uanset at samme »verdenssamfund« dvs. NATO altid har svoret på at det kun har forsvarsopgaver. For at slå det helt fast påstår de at ingen demokratiske lande nogen sinde har indledt en angrebskrig. En yderst tvivlsom påstand.

Argumentet er at samme verdenssamfund ikke kan tolerere serbernes grusomme forbrydelser i Kosovo.

Hvilke overtrædelser af folkeretten og menneskerettighederne kan verdenssamfundet da acceptere? Kinas? Tyrkiets? Forholdene i Afrika? Israels annekser på Vestbredden incl. bosættelserne på Vestbredden og annekserne af Østjerusalem eller forfølgelserne og mordene på indianerne i Sydamerika? Der er nok at tage af, hvis man ikke behøver FN's Sikkerhedsråds opbakning. Og nu erklærer man at NATO i det hele

taget skal intervenere mod krænkelse af menneskerettighederne, og droppe dets karakter af en ren forsvarsalliance, altså lovliggøre den folkeretsstridige optræden på Balkan. Hvem kan så bestemme? Hvem skal være Pave for denne korstogshær? FN er jo sat ud af spillet. Er det en udvikling som er i dansk interesse? Risikoen for stormagtskrig er virkelig øget, hvis kandestøberier fortsætter. Det forstyrrer drømmen fra 5. maj 1945, det er en uhyggelig udvikling, der kan føre til en verdenskrig.

Hvad er argumentet for dette forfærdelige bombeoverfald, bombning, der har vist sig at være uden succes i 2. verdenskrig, i Vietnam og som heller ikke kan afslutte krigen i Irak?

Jo den skal frelse kosovoalbanerne fra de grusomme overgreb mod dem, mord, voldtægt og fordrivelse. Så vidt jeg ved forudså NATOs generaler at overgrebene nok nærmest blev grusommere. Dette var også forudset af de fleste andre der forstod noget af det hele.

En maximalt voldelig indsats mod albanerne, en samtidig stabilisering af Milosevics magt med lammelse af al opposition mod ham, var at vente. Virkningen på kort sigt måtte i Kosovo blive forfærdelig, og i det sønderbombede Serbien føre til umenneskelige forhold og økonomisk katastrofe.

På lang sigt bliver det en fastfrysning og skærpelse af det gensidige had mellem de to befolkningsgrupper på Balkan. En udvikling klarhovede kendere af Balkan advarede imod da man jubede over Sloveniens »frihed«, siden Kroatiens. Alle, der overhovedet interesserede sig for Jugoslaviens forhold vidste jo at det i det mindste i forholdet mellem serber og kroatervill føre til en katastrofe og nu fortsætter man med at støtte kosovoalbanernes frigørelseskamp. Det er ikke til at se en ende på dette blodige opgør. Selv med en snarlig fred vil det skærpede had vare i 100 år.

Sørgelige 5. maj tanker.

Peder Søgård

Fra foreningerne

FIR Danmark

FIR DK havde i år valgt at afholde sit repræsentantskabsmøde på Bernadottegården i Hadsund.

Man kørte i bus over Fyn og havde første stop på Hvidsten Kro, hvor man indtog den berømte Recept.

Derefter fortsatte man til Bernadottegården og valget var åbenbart populært, da samtlige tilsluttede foreninger var repræsenteret af i alt 30 personer inclusive Emmy Reitof, der ledsagede »sine« beboere.

Despotismens triumf er at tvinge slaverne til at erklære sig selv som frie.

Isiah Berlin

Viden fører dig til målet, men det er troen, der sætter målet.

Kaj Christensen

Tanker skaber.
Teknikker udfører.

Kaj Christensen

En flygtnings fremtidsdrømme og -håb er fostret af nedværdigelse og afsavn.

Kaj Christensen

Utæmmelig er trangen - for overløberen - at være hos den stærkeste.

Kaj Christensen

Fravær af krig er ikke nødvendigvis fred - og demokrati.

Kaj Christensen

Man når næsten hvadsomhelst, blot man ikke skynder sig.

Gøsta Ekman

Modige og gavmilde mænd lever bedst, kender sjældent sorg.

Havamal

Efter at Birgit Fischermann var valgt som dirigent blev formandens beretning oplæst af sekretæren, idet formandens stemme endnu er lidt svag.

Regnskabet viste en lille nedgang i beholdningen, idet der har været udgifter til Stutthof-turen og til Büromødet i Wien. Her oplystes det, at Danmarks bidrag til arbejdet er yderst værdsat, idet alle deltagerlande kæmper med aldersbetingede svagheder og stram økonomi.

Derfor søger man overalt at finde en form, hvorunder FIR's idealer fortsat kan repræsenteres i de offentlige debatter. Til det formål nedsattes en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for bestyrelsen og en gruppe unge, der er interesseret i arbejdet, og med støtte af Jørgen Barfod.

Alle valg var genvalg, idet dog Hermann Mortensen tiltrådte som revisor og Birgit Fischermann som revisorsuppleant.

Beretning FIR-DK 1998/99

Siden sidste repræsentantskabsmøde, der blev afholdt 20. marts 1998 i Roskilde, hvor alle var repræsenteret, bortset fra Theresienstadt, der havde måttet melde afbud, har der være en del ændringer i planerne på grund af svigtende helbred her og der, men alligevel er arbejdet blevet fulgt op.

Først og fremmest den vellykkede tur til Stutthof, som I formentlig har fået refereret, men hvis noget skal tilføjes, er jeg sikker på Peder Søgaard er klar. Desværre måtte jeg melde fra i sidste øjeblik, og da hele 1998 for mig har været temmelig drilagtig, er jeg meget taknemmelig over, at den øvrige bestyrelse har påtaget sig arbejdet, og at Mogens Henrik sprang til med så kort varsel.

Tilsvarende med Büromødet i Wien, som også blev afviklet på god vis fra dansk side. Jeg har forstået, at andre lande meget naturligt har tilsvarende problemer og for nogles vedkommende tilmed svære økono-

miske forhold. Alligevel er man indstillet på, på bedste måde at holde kontakten landene imellem. Danmark har hidtil været i stand til at yde et væsentligt bidrag, også økonomisk til videreførelsen, og såfremt tipsordningen fortsætter, vil vi sikkert fortsætte hermed. Tilmed er generalsekretæren Oscar Wiesflecker blevet sygemeldt i et halvt år, men også på det plan tager bestyrelsen over så længe. Heldigvis har nogle bevaret troen på sammenholdets betydning. Vi har fra Danmark sendt en hilsen til Oscar Wiesflecker. Samtidig er der kommet meddelelse om, at en af de tyske bestyrelsesmedlemmer, Heinrich Toeplitz er død.

Men der arbejdes rundt i landene på udveje til at få nye kræfter til at videreføre FIRs tanker og idealer.

Det er vel også noget af baggrunden for de sammenslutninger, nogle af vore medlemsorganisationer er i gang med.

Men det hører vi formentlig mere om i dag.

Sidst drøftedes muligheden for at få åbnet arkivet i Arolsen, men der er vist ikke sket meget i den sag endnu. Noget lignende er tilfældet med de forsøg, der gøres på at få tysk industri til at forstå deres medansvar for det slavearbejde, der udførtes under krigen. Det er især vigtigt for de udenlandske kammerater, der ikke har fået samme sociale sikring, som vi i Danmark. Men tiden iler. Mange af sagerne forældes nu i disse dage.

Til slut vil jeg gerne sige, at som I ved er FIR en organisation, som man nødtigt forlader, uanset at der naturligvis skal vælges ny bestyrelse, så jeg håber under en eller anden form at kunne bevare tilknytningen. Kasserer og sekretær er villige til at fortsætte arbejdet, incl. kontakten til Wien, uanset bestyrelsens sammensætning.

Bernadottegården, Hadsund, den 7. maj 1999.

Villy Mørk Jensen.

Skammens dag!

Den 22. juni mødtes ca 100 mennesker, hovedsagelig gamle fanger og pårørende foran Horserødlejren, hvor Per Ulrichs monument: »Håbets port« dannede centrum i et lille smukt anlæg med birk og en avnbøghæk. Her højtideligholdt vi årsdagen for den grundlovsstridige fængsling af kommunisterne den 22. juni 1941.

På Horserødforeningens vegne bød Harry Rasmussen velkommen, og efter at vi havde sunget Hans Kirks Horserødsang, gav han ordet til Leif Larsen, der talte i dagens anledning.

Han udtalte bl.a.:

På 58-årsdagen for indledningen til et af de mest dystre kapitler i Danmarks historie blev hundredvis af mennesker spærret inde, fordi de havde en anden politisk opfattelse end det officielle Danmark.

Godt 2 år senere blev 143 mænd og syv kvinder endog udleveret af de danske myndigheder til Hitlers koncentrationslejre, hvor SS-fangevogterne erklærede, at den eneste vej ud af lejren gik gennem krematorieskorstene.

Forud for arrestationerne var gået et intenst registreringsarbejde udført med stor grundighed af dansk politi. Dette hemmelige kartotek blev kvit og frit udleveret til den tyske besættelsesmagt af danske embedsmænd efter ordre fra datidens politiske ledere.

Det er de næste generationers magt-elite som nu snart 60 år efter fortsætter med at registrere mennesker med andre politiske holdninger, og som nu energisk bekæmper en grundig undersøgelse af den hemmelige efterretningstjenestes meritter fra 1939 og 60 år frem.

Netop i dag den 22. juni oplyser Berlingske Tidende, at de første medlemmer af PET-kommissionen er udpeget. Det er blandt andet professor Ditlev Tamm fra Københavns Universitet, manden der i 1985 med sit tobindsværk om retsopgøret under besættelsen gjorde et ihærdigt forsøg på at tilintetgøre modstandsbevægelsen og forsvare samarbejdspolitikken herunder registrering af anderledes tænkende.

Med Ditlev Tamm i en kommission er der skabt sikkerhed for at der sagtens kan gå ti år, før vi får et opgør

med de grundlovsstridige kartoteker som har eksisteret i mange, mange år. Dermed vil der gå ligeså mange år, før der kan vedtages lovændringer i Folketinget som sikrer gentagelser.

Leif Larsen synes, at vi skal bruge dagen i dag til at protestere imod denne meningsregistrering, dette grove brud på et demokrati, som kun for et par uger siden - ved grundlovens 150-årsdag - blev fejret efter alle kunstens regler, men uden at der med ét ord blev rejst kritik af de grundlovsbrud på ytringsfriheden, som de politiske kartoteker er udtryk for.

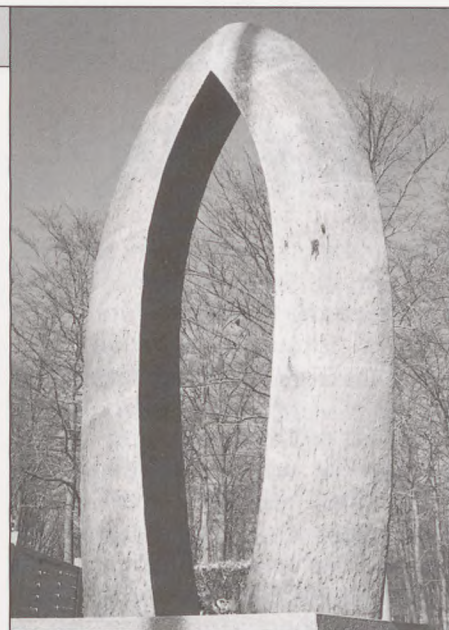
Nutidens magtelite ønsker at lægge låg, både på historien om arrestationen af danske kommunister og af den usle behandling, man dengang gav tyske flygtninge fra Hitlers Tyskland, der havde søgt politisk asyl i Danmark.

Få uger efter den tyske besættelse, 9. april 1940, blev 70 flygtninge buret inde i Horserødlejren. Året efter blev de - for at levne plads til danske politiske fanger - udleveret til det land og dets diktator, Adolf Hitler, som de var flygtet fra i 1930'erne.

Sammen med Thomas Clausen har Leif Larsen haft lejlighed til at gennemgå både arkivalierne om de 70 tyske flygtninge, der havnede i Horserød og af de godt 600 danskere, som afløste flygtningene her i lejren. Det var en forfærdende oplevelse at nærlæse sagsakterne. De afslørede følelseskolde embedsmænd, som med fuld tilslutning fra regering, rigsdag og landsting gav fangerne i denne lejr en skamløs behandling. En behandling, der var væsentlig ringere end den, straffefanger i landets fængsler var udsat for.

Leif Larsen opfordrede til at benytte dagen til at protestere mod den voksende historieforfalskning i artikler og bøger, bl.a. af en stor gruppe historikere, der finder fejl og mangler ved modstandskampen, samtidig med forståelse for kollaborationspolitikken overfor besættelsesmagten og for de danske nazisters såkaldte vildfarelser.

Selv medlemmerne af de forhadte frikorps har fået deres egne krønikeskrivere i form af tre unge historikere fra RUC. I en bog på knap 600 sider giver de et fuldstændig fortegnet bil-

Håbets Port: Horserød monument af Per Ulrich. Foto: Peder Søgård 1997.

ede af den flok landsforræddere, som plyndrede og myrdede under det tyske felttog langt ind i Sovjetunionen og i andre østeuropæiske lande.

Leif Larsen fandt det nødvendigt at der blev brugt kræfter på at afsløre denne historieforfalskning. Han vil til august sammen med aktive modstandsfolk og andre progressive mennesker gøre forsøg på at starte et »Center mod historieforfalskning« og ønsker tilkendegivelser fra os, hvis vi er interesserede i at medvirke i projektet.

Til afslutning i Horserød sang vi Danmarks frihedssang.

Fra Horserød kørte vi til frokost i »Pindemosen« i Helsingør, hvor et godt måltid krydredes af sang og musik af Kurt Wilken og hans søn, som demonstrerede at munter underholdning ikke behøver at mangle seriøst indhold og kvalitet.

I Pindemosen talte Poul Henrik Jensen, som sammen med nogle andre af 2.-3.-generation ville forsøge at føre vore aktiviteter videre, for at frihedskampens historie ikke skal ødelægges af historieforfalsknerne og nazister. Han opfordrede til at møde op på Horserødforeningens ekstraordinære generalforsamling den 2. oktober.

Referenten (Peder Søgård) vil opfordre andre til at være med til at støtte dette arbejde ved at forny Horserødforeningen og andre foreninger med yngre medlemmer og sympatiserende. Vore stemmer bør stadig høres trods vor høje alder og skrøbelighed.

Peder Søgård.

Kære Ernst

Efter at være kommet hjem fra familieturen til Erfurt og Buchenwald føler jeg trang til at sende klubben en varm tak for turen. Det havde måske været mere på sin plads at sige det i bussen på vejen hjem, men oplevelserne var så følelsesmæssigt stærke, at jeg ikke var i stand til at tage mikrofonen. Selvom jeg har læst og hørt meget om jeres oplevelser som fanger i Buchenwald og andre steder, er det noget andet at være på stedet. Historien bliver mere virkelig. Jeg har ganske vist selv tidligere besøgt koncentrationslejre i Polen og Tjekkoslovakiet, men flere i selskabet havde kun set krigen og rædslerne i film og TV, hvor det kan virke fjernt og fremmed. Men når generationerne sammen får en oplevelse som denne familietur, bliver det hele nærværende, og båndene knyttes tættere sammen.

Jeg håber, at flere andre familied medlemmer også vil få samme mulighed for en sådan tur.

Under turen fortalte flere af jer dele af jeres historie, både om de gode og de dårlige oplevelser. Jeg kan bidrage med en hændelse under besøget i Buchenwald-lejren den 15. maj 1999. Efter en del søgen og opmåling osv lykkedes det at få lokaliseret, hvor barak 59 havde ligget. Under sine tid-

Børn og børnebørn af Buchenwald-Häftlinge.

ligere besøg var det ikke lykkedes for min far at lokalisere stedet, men nu lykkedes det altså ved fælles hjælp. Da vi stod på stedet, tog han en kuvert frem fra inderlommen, og ud af kuverten tog han et slidt papomslag indeholdende tre billeder, som han havde fået sendt fra min mor, medens han bl.a. boede i blok 59. Billederne var af mig, der jo kun var 14

dage gammel, da I blev taget til fange af tyskerne, og min far havde gået med billederne på sig under hele tysklandsopholdet. Han syntes, at det var et passende sted og tidspunkt at fortælle det. Han havde selv båret så meget på disse billeder, at han nu syntes, at jeg skulle have billederne og selv bære dem hjem. Ingen af os havde hørt om billederne før, så derfor virkede det følelsesmæssigt meget stærkere - også fordi det viser et lille hjørne af de mange følelsesmæssige aspekter, som både I og familierne i Danmark var igennem. I alle årene lige siden havde min far gemt billederne i en skuffe sammen med et stykke stof med sit fangenummer, som jeg fik med i tilgift. Så på den måde kan jeg nu også med en konkret ting i hånden vise mine børn og børnebørn deres farfars og oldefars historie.

Så uden at vide det havde jeg også været i lejren og fik mig nu selv med hjem - en ganske overraskende, men rar fornemmelse.

Med venlig hilsen

Povl Rasmussen,
ældste søn af
Johannes og Ester Rasmussen

Yngste deltager lægger blomster ved Danmark-stenen.

Årsmøde i Esbjerg den 29. maj

Anna-Lise Clausen indvalgt i forretningsudvalget

Fonden har nu kun to opgaver tilbage, dels udlån af Kegnæs-huset, hvor kammerater, der er anerkendt under erstatningsloven, kan holde ferie, dels højtideligholdelse af 4. maj i Ryvangen.

Der er efterhånden kun sjældent tale om egentlig uddeling af støttebeløb fra fonden.

Fonden er indgået i fælleskab med Frihedskampens Veteraners Fredningsråd og Hjemmeværnsdistrikt Sorgenfri om anskaffelse af et højtaleranlæg til brug ved arrangementer i Ryvangen. Efter nogle mindre, praktiske indkøringsproblemer, fungerede apparaturet fint. Det vedtoges dog, at der bør anskaffes endnu et højtalerkabinet.

4. maj i Ryvangen forløb i det hele taget fint og værdigt - med skolebørn fra Bispebjerg, der lagde blom-

ster på gravene og Frode Kristoffersen som taler for ca. 8000 mennesker. Musikken stod Sjællandske Livregiments Musikkorps for.

Den ekstra omtale af Kegnæs-huset i MODSTANDSKAMPEN sidste år, har givet flere nye ansøgere til huset end vanligt. I perioden 1. feb. 1999-31. jan. 2000 er huset foreløbig optaget fra og med uge 10 til og med uge 46. En trediedel af gæsterne er ny, og der er flere på venteliste. Huset fungerer fint, og beboerne sender gode takkebrev med nøglen retur. I 1998/99 var der ialt ca. 175 gæster i huset, fordelt på 42 uger. Som noget nyt er der anbragt en informationsmappe med praktiske oplysninger i huset.

Til forretningsudvalget genvalgte kassereren, Poul Brandt, og nyvalgte Anna-Lise Clausen.

Efter mødet var der middag på

Hotel Hjerting i et lokale, som meget rammende hed »Udsigten«.

Med udgangspunkt i sin bog om broderen Thue, der blev henrettet af tyskerne i Ryvangen i 1945, holdt Dorte Petersen fra Esbjerg efter middagen et engageret og levende foredrag om Thue og hans baggrund og om besættelsestiden i Esbjerg og omegn.

Søndag formiddag kørte alle deltagere til Esbjergs spændende Fiskeri- og Søfartsmuseum. De nåede at overvære sælernes fodring, før de fortsatte til Esbjergs kunstmuseum og tilstødende, prægtige musikhus, hvor der var frokost, indtil årsmødet traditionen tro afsluttedes med »Altid frejdig«

Aase Beck Eigenbroth

Kegnæs huset - kort tid tilbage!

Kegnæs huset blev købt af sognepræst Madsen sidst i 40'erne, og var oprindeligt et sommerhus, der så gennem årene har fået helårsstatus og derfor er gennemrestaureret med oliefy, bad m.v..

Som sådant har huset været drevet af Kammeraternes Hjælpefond i overensstemmelse med KHs fundats, og dermed været til gavn for de kammerater samt deres familie, der i tidens løb har haft behov for et fristed.

Spørgsmålet om husets beståen som KH-hus blev på bestyrelsesmødet i maj diskuteret, også ud fra driftsomkostningerne (kr. 38.000 årligt) og den kendsgerning, at der fremover jo ikke bliver flere, men desværre færre brugere af huset.

I bestyrelsen var der derfor enighed om, at tiden til afvikling af huset nærmer sig.

Det er bestyrelsens ønske, at 4. maj højtidelighederne i Mindelunden kan fortsætte en årrække med KHs midler. Så også dette var medvirkende til en snarlig beslutning om husets afvikling.

H.A. Kegnæs Huset en skøn sommerdag. Foto: Hans Andersen.

BERLIN

»Berlin - 10 år efter
murens fald«

4 spændende historiske dage
for kun kr. 2.650,-

NorDan Tours ApS
Tlf. 86 98 69 60

Aktive Fredsreiser
Norge

Tlf. 0047 37 15 43 57

Inkluderer:

Kørsel i moderne langtursbusser.
Indkvartering i dobbeltværelse på hotel i
Østberlin. Udflugter i henh. til program-
met excl. entreer, samt følgende måltider:
1. dag aftensmad, 2. dag morgen- og
aftensmad samt 3. og 4. dag morgenmad.

Afrejsedato:
8. november 1999.

Tilmelding snarest.

4. maj hilsen til de faldne

Under indflyvning til Königsberg og Stettin passerede omkring 600 britiske bombefly natten til 30. august 1944 dansk og delvist svensk luftrum. De formationer, der havde Stettin som mål, blev især over Kattegat angrebet voldsomt af tyske natjagere, og blandt andet et Lancaster fly fra RAFs eskadrille 514 blev skudt i brand. Piloten valgte derfor at vende om og søge ind mod den jyske kyst. Det brændende fly nåede tæt ind til stranden mellem Estruplund og Ingerslev på det nordlige Djursland. Her styrtede flyet ned, bombelasten eksploderede – og ingen af besætningen overlevede.

De omkomne fik deres fælles grav på Estruplund Kirkegård. Der står seks navne på stenen, Pilot Officer Thomas Trevor Charlton, Flying Officer Walter Ernest Gibbs og fire Sergants, Peter T. Devlin, Kenneth Martin Goodman, Reginald William Pomroy og Norman Stevens.

Et syvende besætningsmedlem, Pilot Officer R.F. Dell, er begravet i Frederikshavn. Han blev fundet druknet ved Læsø.

De seks RAF-flyvere på Estruplund kirkegård blev også mindet og hædret, da Gestapofangerne i Randers – traditionen tro – markerede 4. maj ved at lægge krans og buketter på en række grave og mindesteder for faldne i frihedskampen. Foruden Estruplund gjaldt det mindstene ved Hornslet Kirke for Hornslet-gruppens faldne, frihedsmonumenter på Skovbakken i Randers, Mindelunden på Nordre Kirkegård i Randers og mindepladen samme sted for omkomne i kz-lejrene.

Man sluttede af i den lille gravlund ved Mariagervej i Hvidsten, hvor urnerne med asken af de otte henrettede fra Hvidsten-Spentrup-gruppen beror.

Viggo Torstensson

Gravsten/Mindesten for de 6 omkomne engelske flyvere på Estruplund Kirkegård. Formand Frode Greve Rasmussen nedlægger kransen.

Stiftelsesfest

Søndag den 19. september er det 54 år siden at Buchenwaldklubben blev stiftet.

Traditionen tro indbyder bestyrelsen klubbens medlemmer med ledsager til festlig sammenkomst på denne dag kl. 13.00 i kantinen på politistation 1, Halmtorvet nr. 20. Der bydes på en velkomstdrink ved bordene, derpå en tre-retters menu med tilhørende vine ad libitum afsluttende med kaffe + en likør eller cognac. Musik ved Poul Ebbe.

Klubben yder et tilskud til festen, så at kuvertprisen holdes så lav som kr. 150,00.

Deltagere boende uden for HT-området kan få rejsen betalt. Da kantinen maksimalt rummer 96 personer, bedes tilmelding foretaget senest den 1. september ved at indsende beløbet

for deltagelse på giro nr. 6 17 60 03 Buchenwaldklubben v. Ernst Steen, Vendersgade 6, 4. th., 1363 København K. Efter den 1. september må man forhøre kassereren om eventuelle pladsmuligheder. Vel mødt.

Programmet for 19. september er iøvrigt: kl. 08.45 Kransenedlægning politigravene på Bispebjerg kirkegård - indgang fra Støvnæs Allé. Kl. 10.00 Mindehøjtidelighed i politigården m.v.

Desværre måtte turen til Werradalen aflyses på grund af svigtende tilmelding.

Der søges gennemført en FAMILIE-TUR - børn og børnebørn af afdøde og nulevende Buchenwald-Häftlinge

- i tiden 18.-21. maj 2000. Ligeledes søges gennemført en 5 dages bustur for medlemmer med ledsager til Berlin i maj 2000. Nærmere fremkommer i følgende numre af bladet.

Klubbens ande- og flæskespil afholdes tirsdag den 30. november kl. 19.30 i kantinen på Bellahøj politistation, Borups Allé 266. Reserver dagen.

Med kammeratlige hilsener og ønsket om en god ferie fra

Buchenwaldklubben

Sekretær Mogens B. Madsen

MAHNRUF

Fangebladet MAHNRUF Østrig:

Den langvarige strid omkring Auschwitz' omgivelser mellem især katolikker og jøder har nu resulteret i en lov, der påbyder en beskyttelseszone på 100 meter omkring de mindsteder og mindesmærker, der er officielt anerkendt som sådan.

Den amerikanske nazist Gary Laucks, der blev arresteret i Danmark for nogle år siden og senere dømt i Tyskland for nazi-propaganda, er nu løsladt, og man befrygter en ny bølge af nazipropaganda incl. påstanden om, at Auschwitz ikke var en dødslejr.

21826 polske KZ-overlevende heriblandt den nuværende polske

udenrigsminister har sendt et omfattende klageskrift til Bonns retsmyndigheder for at få en erstatning. I dette tal er de tvangsforflyttede arbejdere ikke indbefattet.

Arbejdet med at oprette en tysk fond til erstatning til slavearbejdere synes p.t. at være strandet på, at Schröder til gengæld kræver garanti for, at der ikke bagefter rejses individuelle sager mod tysk industri.

Federation International des Résistants med hovedsæde i Wien, der har tilslutning fra 84 nationale organisationer - herunder Danmark - fra 30 forskellige lande har udsendt en udtalelse, hvori de udtaler deres bekymringer for udviklingen i Kosovo.

I år deltog 1500 unge i marchen omkring lejren Auschwitz. Samtidig demonstrerede lokalbefolkning

gen mod den nyligt indførte frizone omkring lejren.

10 ukrainske Dachau-fanger har besøgt lejren og er blevet modtaget af landdagspræsidenten, som de fortalte, at de stadig savnede erstatning til ofrene.

I Østrig er nedsat en historisk kommission, der imidlertid har fået stillet opgaven så bredt, at nogle af kommissionens medlemmer mener, de skal nyskrive de sidste 50 års historie, mens den anden halvdel mener, deres opgave er at tvinge regeringen til at gennemføre en hæderlig erstatningslovgivning.

I London og Oxford afholdes i dagene 16.-23. juli en international forsker-konference omkring det 20. århundrede, hvor i alt 180.000.000 mennesker menes myrdet.

Titel: »Minder for fremtiden år 2000«.

Byen Lübeck ærer en modstands- familie

Ligeså usædvanlig Lübecker-familien Bringmanns skæbne har været, ligeså usædvanlig er den ære, der er blevet dem til del.

På Vorwerker kirkegården indviede Lübecks bypræsident et mindested, der er rejst af VVN-BdA for arbejderfamilien.

Nøgternt fortæller indskriften:

Den socialistiske arbejderfamilie Emilie og Heinrich Bringmann med deres 8 sønner satte sig i årene 1933 – 45 uforfærdet op mod det nazistiske diktatur. Som illegale i Tyskland og i modstandsbevægelser i Spanien, Danmark, Norge og Frankrig kæmpede de for vor og for Europas befrielse.

Tilsammen tilbragte familien 36 år og 6 måneder i tugthuse og KZ-lejre. Dertil 32 år som illegale, og i emigration. 4 sønner lever endnu. En af dem, Fritz Bringmann, sagde under højtideligheden: jeg er dybt bevæget. Jeg har tidligere modtaget anerkendelser... bl.a. Hamburg bys medallie..., men aldrig før hele familien. Gid det var sket, mens alle levede.

Fritz Bringmann er stadig vicepræsident for Lagergemeinschaft Neuengamme, hvorfra også mange danskere kender ham.

Citat: »Antifa« nr. 6, 1999 (dm).

Flere af brødrene var under krigen illegale i København, så måske kender flere familien.

D.M.J

Landsforeningen af
Erhvervshæmmede
fra Frihedskampen
indbyder til

LANDSMØDE

ONSDAG D. 18. AUG.

OG

TORSDAG D. 19. AUG. 1999
på hotel Mercur, Viby Torv, Århus

Arrangør: **ÅRHUS AFDELING.**

.....

Program

Onsdag den 18. august

Kl. 11.00 Ankomst og indkvartering på Hotel Mercur.

Kl. 12.00 Velkomstfrokost.

Kl. 13.30 Landsmødet på Hotel Mercur. Bustur for ikke mødedeltagere.

Kl. 17.00 Landsmødet afbrydes.

Kl. 18.00 Festmiddag, underholdning og dans.

Kl. 24.00 Natmad

Torsdag den 19. august.

Kl. 7.30 til kl. 9.30 Morgenbuffet

Kl. 10.00 Landsmødet genoptages

Kl. 13.00 Frokost og derefter hjemrejse.

Endeligt program med dagsorden for landsmødet samt dermed forbundne festligheder vil blive fremsendt til afdelingsbestyrelserne.

Reserver venligst dagene, og tag gerne ledsager med.

.....

Velkommen den 18. og 19 august 1999 på
Hotel Mercur, Viby Torv, 8260 Århus, Viby J,
Tlf: 86 14 14 11

Bestyrelsen.

Klip fra aviser og blade

Berlingske Tidende den 3. juni 1999

En historisk vildfarelse

Absurde anklager mod danske læger for at have svigtet tyske flygtningebørn under Anden Verdenskrig

AF JØRGEN RØJEL
Overlæge, dr.med.
Tidl. modstandsmand
Lupinvej 6
7000 Fredericia

Overlæge Kirsten Lyloff har skrevet en kronik i Politiken, hvor hun slår mønt på flygtningekatastrofen i Kosovo, mens danske TV-seere forfæres over Arkans Tigre og Milosevićs krigsforbrydelser. Vi oplever en gentagelse i Serbien af Hitlers »racehygiejne«, der førte til udryddelsen af seks millioner jøder.

Med udgangspunkt i Kosovo-tragedien beskriver kronikøren invasionen af de 260.000 tyske flygtninge, der som en lavine skyllede ind over det besatte Danmark i foråret 1945. Overlægen fremsætter en række påstande, der er dårligt underbyggede, ligesom hendes hovedtese: »At de danske læger i virkeligheden så passivt til, mens tyskere og især tyske spædbørn døde i tusindvis.«

Hun henviser til, at flygtningeadministrationen har angivet, at 13.492 tyskere flygtede til Danmark fra februar 1943 til slutningen af året – hvoraf ca. 7.000 var børn under fem år. Børnene led af underernæring, diarré, mæslinger og skarlagensfeber.

Overlæge Lyloff, der er født i 1941, har ikke selv oplevet, hvorledes disse

sygdomme, der i dag er lette at behandle, i 1945 var meget alvorlige børnesygdomme med en høj mortalitet.

I sommeren 1943 tog jeg embeds-eksamen, og jeg oplevede som ung læge starten på en epidemisk spædbørnsdiarré kaldet »Kolorine« med en mortalitet på mellem 50 og 80 pct. Epidemien varede to år. En effektiv terapi fandtes ikke, og lægerne var i samme situation som deres kolleger under koleraepidemien i 1853.

Overlæge Lyloff fortæller, hvorledes tyskerne forsøgte at få indlagt en række døende spædbørn på Blegdamshospitalet, hvilket naturligvis blev afvist af lægerne. For det første fordi enhver behandling var udelukket, men det alvorligste var, at smittespredningen kunne blive fatal for de andre indlagte børn på hospitalet. Mæslinger var dengang en meget alvorlig sygdom, og det samme galdt skarlagensfeber.

Efter krigen kom der en rivende udvikling i den interne medicin, og i slutningen af 1940'erne blev penicillin taget i brug i Danmark, og dermed indledtes den antibiotiske æra, der betød en effektiv behandling af selv livstruende infektionssygdomme. En anden landvinding var væskebehandling af dehydrerede patienter, ikke mindst ved forgiftninger og for børn med akut mave-tarminfektioner.

Overlæge Lyloffs anklager mod lægestanden for passivitet og manglende overholdelse af lægeløftet er ikke alene absurd, men hun afslører en himmelråbende uvidenhed om epidemiske børnesygdommes dårlige prognose og den høje mortalitet i 1945.

Overlægen kunne have sparet sig selv for ulejligheden med at tælle tyske børnegrave på kirkegården i Aalborg, hvor hun forsøgte at finde ud af, hvorfor de mange børn var døde.

Hvis hun havde sat sig ind i de for Københavns Universitet gængse medicinske lærebøger og fagtidsskrifter for perioden fra 1943 til 1945, ville hun have opdaget, at de 7.000 tyske flygtningebørn var døde af de samme alvorlige epidemiske børnesygdomme, som de danske børn under koleraepidemien i 1943 til 1945.

Overlæge Lyloff har tilsyneladende ikke noget indtryk af besættelsestidens sidste måneder, men som amatørhistoriker må hun vide, at der i januar 1945 kom en tysk øverstkommanderende – general Georg Lindemann, der var en fuldblods nazist, hævdede ikke alene »kamp til sidste mand«-princippet, men han skærpede den tyske terror, tilfangetagne frihedskæmpere blev torteret til døde, og i de sidste tre måneder lod han 61 modstandsfolk henrette i Ryvangen.

Heldigvis kom tyskerne i Danmark til fornuft den 5. maj. Modstandsbevægelsens 43.000 mand, der var dårligt bevæbnede og slet udrustede, blev skånet for alvorlige kamphandlinger med de over 100.000 kampvante, svært bevæbnede tyske soldater. På få timer ville modstandsstyrkerne være blevet nedkæmpet og det hele endt i et blodbad.

Overlæge Lyloff må forstå, at de uhyrlige tyske krigsforbrydelser, der blev begået i de besatte lande, var årsag til, at tyske soldater og tyske flygtninge var uønskede i Danmark, da befrielsesbudskabet kom.

Så er det vist sat på plads.

Måske skulle man erindre amatørhistorikere og historikere om, at der døde ca. 40 millioner mennesker i verdenskrigen 39 til 45.

Danskerne har ingen grund til at skamme sig!!!

Klip fra aviser og blade

Modstandsfolk tæt på sejr efter 32 års kamp

De to veteraner, Thorkild Antonsen (tv) og Villy B. Jensen drøfter det forhåbentligt vellykkede resultat af 32 års hårdt arbejde for at gøre Frøslevlejrens fangeområde til mindepark. Foto: Jan Jørgensen

Mindepark: To gamle frihedskæmpere har overtalt seks politiske partier til at stille forslag i Folketinget, så den danske koncentrationslejr Frøslevlejren i Sønderjylland, kan indrettes til et blivende minde om frihedskampens fanger.

AF NILS ERIC BOESGAARD

To gamle frihedskæmpere har endelig sejren i sigte, efter at de i 32 år har kæmpet for at få den gamle koncentrationslejr Frøslevlejren omdannet til en mindepark for de danske frihedskæmpere, der omkom i tysk fangenskab under Anden Verdenskrig.

De to veteraner er Villy B. Jensen, formand for Sammenlutningen af Danske Fanger fra Frihedskampen 1940-45, og overtelegrafmester Thorkild Antonsen, der under krigen bl.a. indrettede Berlingske Tidendes lyttcentral, som aflyttede allierede radioudsendelser.

Begge har været fanger i Frøslevlejren, og nu har de

overtalt seks politiske partier til at fremsætte et forslag til folketingsbeslutning om etablering af en national mindepark i resterne af den gamle fangelejr.

Ole Sohn (SF) er ordfører for de seks partier bag forslaget - SF, Dansk Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Enhedslisten, Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti.

»Hertil kommer, at både Det Konservative Folkeparti og Venstre, over for mig personligt har lovet at stemme for folketingsbeslutningen,« siger Thorkild Antonsen.

Regeringen opfordres, ifølge det foreslåede beslutningsforslag, til inden den 1. november 1999 at fremsætte forslag til udlægning af det egentlige fangeområde til en national

mindepark, som ud over Frøslevlejrens museum alene må bruges til anden form for museumsdrift og aktiviteter af almen kulturel art.

Baggrunden for Villy B. Rasmussens og Thorkild Antonsens kampagne for bevarelsen af Frøslevlejrens fangeområde, er deres vrede over en række løftebrud fra de offentlige myndigheders side.

I midten af 1960'erne sammensattes et præsidium på 39 personer, der skulle arbejde for omdannelsen af Frøslevlejren til en mindepark. Præsидiet repræsenteret af bl.a. Thorkild Antonsen og Knud Thestrup (K) optog forhandlinger med forsvarsminister Viktor Gram (S), landbrugsminister Chr. Thomsen (S) og kulturminister Bodil Koch (S), der accepterede en plan, hvoraf det fremgik, at hele det egentlige fangeområde skulle udlægges som mindepark, samt at Nationalmuseet, så snart indsamlingen af de tilstrækkelige midler var afslut-

tet, skulle forestå indretningen af bygningerne og sikre den fremtidige drift.

Museet blev indviet den 13. august 1969 på 25-års dagen for de første fangers ankomst og havde årligt 60-70.000 besøgende de første år.

Men den 1. januar 1984 hørte de oprindelige initiativtagere pludselig, at hele området var blevet overdraget til en selvejende institution, der efter deres opfattelse har misligholdt ovennævnte aftaler.

Det har bl.a. vakt vrede i frihedskæmperkredse, at en række af fangebarakkerne er udlejet til et vognmandsfirma, der har asfalteret en del af området som parkeringsplads.

Nu håber den 76-årige Villy B. Jensen og den 84-årige Thorkild Antonsen, at en folketingsbeslutning endelig vil give de 11.000 danske koncentrationslejr-fanger, der boede og passerede igennem Frøslevlejren, og de ca. 300, der aldrig kom tilbage fra Tyskland, et varigt minde.

Redaktionen opfordrer alle vore abonnenter til at kontakte DERES folketingsmand så den mindepark, der allerede for lang tid siden er blevet lovet, nu bliver virkelighed.

Det kan ske igen i Danmark

Vi skal blive ved med at mindes krigen, for at det ikke skal ske igen, sagde borgmester Per Tærsebøl ved 4. maj-højtidelighed

HELSINGØR: Når vi tænker på, hvad der skete under besættelsen, og når vi læser beretningerne fra Første Verdenskrig, tænker vi på, at sådan noget kan jo også ske her i Danmark.

- Vi kan heller ikke undgå at følge, hvad der sker i Kosovo, Albanien og i hele Jugoslavien i disse dage, og derfor er en af de ting, jeg synes, man skal huske på, at vi har

NATO, som vi alle er fælles om. Sagde borgmester Per Tærsebøl i aften ved Sveasøjlen, hvor halvandet hundrede mennesker var med til at mindes Danmarks befrielse for 54 år siden.

- Forsvarsviljen i Danmark har aldrig været større, og der er en vilje til, at også vi i Danmark skal være med til at kæmpe for freden. I aften står vi her ved Sveasøjlen, og faktisk var det Hitler, der havde bestilt granitten, som den står på. Den skulle have været til et sejrsmonument

for den krig, som han regnede med at skulle vinde. Nu står Sveasøjlen her på granit-soklen som et monument for freden.

Tærsebøl glædede sig over det store fremmøde også af yngre mennesker.

- Det er godt, at vi mindes krigen og den dag, da lyset kom til Danmark igen. Og vi skal blive ved med at huske, hvad der skete under krigen. Ikke for at svælge i det, men for at det ikke sker igen, sagde borgmesteren.

4. maj-højtideligheden var

Borgmester Per Tærsebøl lagde den første krans til minde om krigen og Danmarks befrielse.

arrangeret af Den danske Brigadeforening i Helsingør, "Værn om Danmark" i Frederiksborg Amt, Helsingør Kommune samt De danske Forsvarsbrødre for Helsingør og Omegn. Det blev ledet af major Poul Jessen Møller, og Humlens Venner spillede til fællessangen, hvor man i år som noget nyt også havde Den danske frihedssang med. En sang, som efterhånden sjældent synges, og det var da også ret få,

der var i stand til at synge med på den smukke sang.

Der blev nedlagt krans og blomster ved Sveasøjlen, og bagefter inviterede borgmesteren alle, der havde lyst, til en øl eller vand på Rådhuset.

Sveasøjlen indskrift

FRED OG RET MAATTE VIGE FOR VOLD OG MAGT. 9. APRIL 1940.
MEN RANK STOD DANMARKS KONGE OG FOLK UNDER BESÆTTELSEN.

KRIG SPALTEDE NORDEN MEN
HJERTEBAANDET MELLEML
NORDISKE FOLK BESTOD OG
JULEBÅLETS FLAMMEHILSEN
LYSTE OVER ØRESUND FRA
KYST TIL KYST OG FRA
HJERTE TIL HJERTE

MODSTANDSVILJE REJSTE FRI-
HEDSKAMP MOD FREMMED VOLD
I DANMARK INDTIL DE SEJRENDE
MAGTERS HÆRE BEFRIEDE VORT LAND

MEN BRODERHAAND OG VENNENSIND
GAV SVERIG FRELSE TIL DANMARKS
FLYGTNINGE, UDRUSTEDE DEN DANSKE
BRIGADE DER LANDSATTES I HELSIN-
GØR
PAA FRIHEDSDAGEN 5. MAJ 1945

BØGER

Værd at læse

Titler fra Odense Universitetsforlag om besættelsen 1940-45

Anders Bjørnvad	<i>De fandt en vej</i> (1970)	160,00 kr.
Aage Trommer	<i>Jernbanesabotagen i Danmark</i> (1971)	150,00 kr.
Aage Trommer	<i>Modstandsarbejde i Nærbillede</i> (1973)	198,00 kr.
Jørgen Hæstrup	<i>Den 4. våbenart</i> (1977)	150,00 kr.
Jørgen Hæstrup	<i>Krig og besættelse. Odense 1940-45</i> (1979)	250,00 kr.
Anders Bjørnvad	<i>Faldne Allierede Flyvere</i> (2. udg. 1995)	200,00 kr.
Knud J.V. Jespersen	(red.) <i>Besættelsen i perspektiv</i> (1995)	150,00 kr.
Nathaniel Hong	<i>Sparks of Resistance</i> (1995)	300,00 kr.
Ole Drostrup	<i>Den hæmmede kriger</i> (1996)	350,00 kr.
Gustav Meissner	<i>Som jeg så det som jeg ser det</i> (1997)	300,00 kr.
Niels Aage Skov	<i>Letter to my Descendants</i> (1997)	300,00 kr.
Knud J.V. Jespersen	<i>Med hjælp fra England I</i> (1998)	250,00 kr.
Knud J.V. Jespersen	<i>Med hjælp fra England II</i> (udk. 1999)	300,00 kr.

70 år

Theresienstadtdforeningens mangeårige sekretær Klara Ruben Tixell bliver 70 år den 2. oktober 1999.

Klara bor i Helsingborg, Björkliden 35, S-252 260 - Sverige, og deltager i vore bestyrelsesmøder, ganske naturligt, selvom hun både skal med færge og tog. Hun glæder sig til at deltage, selvom det tager næsten hele dagen at være med. Og vi i bestyrelsen er glade for at hun har lyst til det, og håber, hun vil være med i mange år endnu.

Klara og hendes familie blev taget af tyskerne den 2. oktober 43 - på hendes 14 års fødselsdag - og sendt til Theresienstadt, hvor hendes far

døde. Nogle år efter hjemkomsten læste hun til specialpædagog og kom senere til at arbejde med adfærdsvanskelige børn. Klara er gift med Leo, og har to voksne børn samt et barnebarn. Hendes søn bor i Israel og er lige blevet gift med den første kvindelige major i den israelske hær.

Vi i bestyrelsen ønsker hende hjertelig tillykke med dagen samt sundhed og glæde sammen med hendes familie og venner i mange år - »biz hundertundtwantig« som man ønsker på jiddish.

Birgit Krasnik Fischermann

Kegnæs huset

Kammeraternes Hjelpefonds feriehus på Kegnæs er i indeværende periode endnu ledigt fra og med uge 47, 1999 til og med uge 4, år 2000, dog undtagen uge 51 og 52. Huset tilbydes kammerater, der er anerkendt under erstatningsloven. Henvendelse om ophold i denne periode til KH's sekretær Aase Beck Eigenbroth, John F. Kennedys Plads 4, 9000 Aalborg, telf. 98 12 32 31

Efterlysning

Hvem kender Harry?

Harry Sørensen er/var maskinmester, og han efterlyses af den engelske familie fra Devon, der havde ham som logerende i krigsårene fra 1940-45. Harry Sørensens sidst kendte adresse er Øster Strandvej 18 i Nørresundby. Han var/er gift med Sofia, med hvem han havde døtrene Valborg og Ulla. Døtrene er i dag formentlig i tresserne.

Hvis du ved noget om Harry Sørensen og/eller hans efterkommere, så vil hans engelske værter efterkommere være taknemmelige for at få oplysninger, der kan sætte dem i forbindelse med Harry Sørensen og dennes familie. Oplysningerne skal sendes til:

Mr. & Mrs. Godfrey Hinder
»Hilden«
Laburnum RD
Newton Abbot
Devon, England TQ124LH
Telefon: 01626 206889

Den store anvendelse af vort liv er at bruge det til noget godt, som overlever os.

William James

Venlighed er et sprog, som endog den stumme kan tale og den døve høre

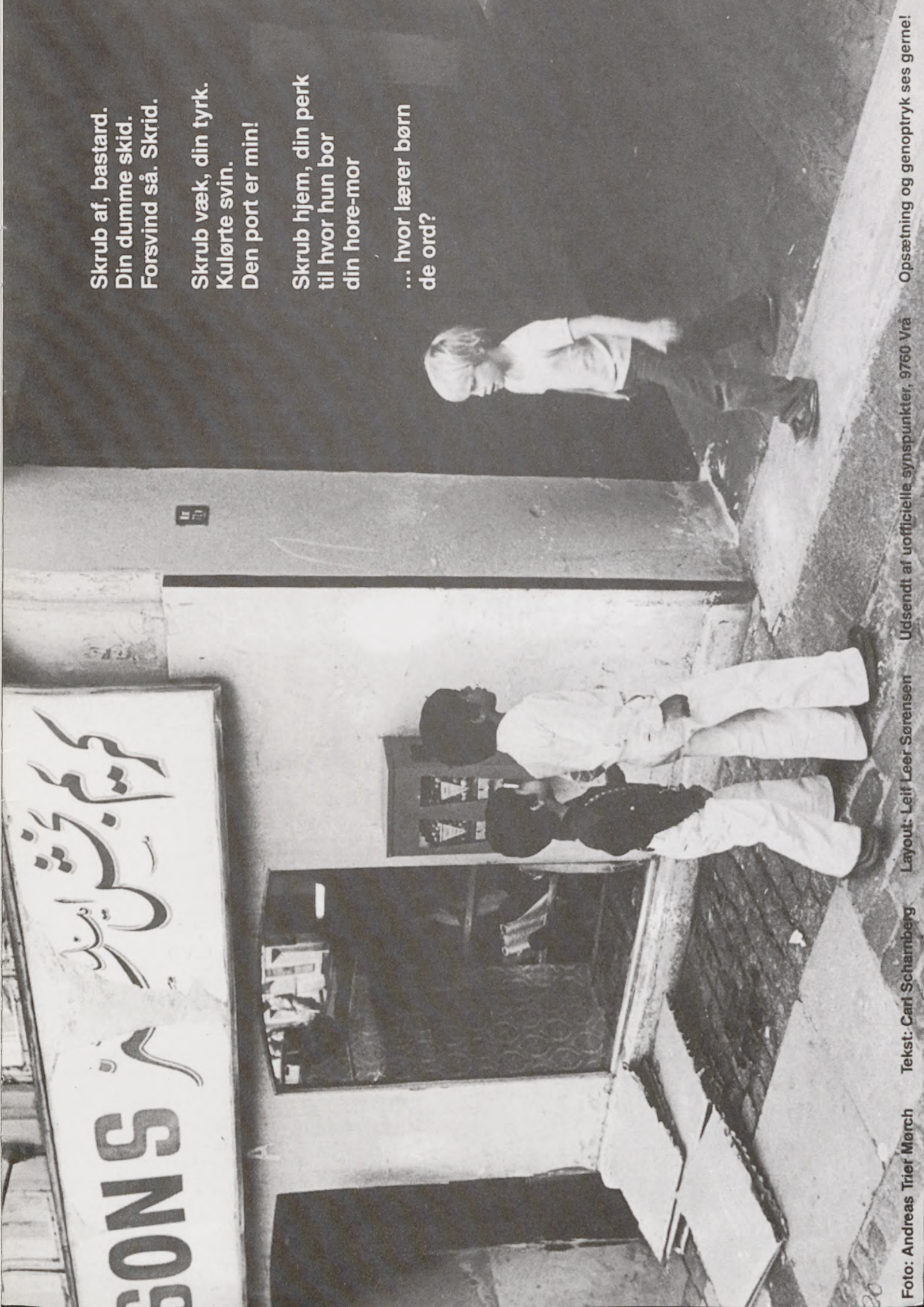
G.N Boveé

Skrub af, bastard.
Din dumme skid.
Forsvind så. Skrid.

Skrub væk, din tyrk.
Kulørte svin.
Den port er min!

Skrub hjem, din perk
til hvor hun bor
din hore-mor

... hvor lærer børn
de ord?

ADRESSELISTE

LANDSFORENINGEN

ERHVERVSHÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

Fung. fmd.: Jens Jac. Jensen, Fredrik den III vej 3. st., 7000 Fredericia. tlf. 75 92 54 57
Kass.: Knud Poulsen, Julsøvej 380, 8240 Risskov, tlf. 86 17 20 48, Giro 543 27 23.

Omgangsafdelingen:

Fmd.: Kurt Jakobsen, Dyrehavegårdsvej 15, 2800 Lyngby, tlf. 45 88 17 21.

Kontoret: Kongevejen 252 3, 2830 Virum, tlf. 45 85 58 98, Giro 8 81 17 88.
Kontortid for sociale sager: Tirsdag 10-12.

Esbjerg afd.: Fmd.: Marius Jensen, Hjertingparken 169, Hjerting, 6710 Esbjerg V., tlf. 75 11 64 18.

Kontor: Gammel Fritidscenter, Gønnevangsvej (ved Østerbycentret), 6700 Esbjerg. Åbent hver onsdag kl. 14-17.

Sydøstjysk afd.: Fmd.: Jens Jac. Jensen, Frederik den III vej 3, st, 7000 Fredericia, tlf. 75 92 54 57.

Kontor: Vendersgade 28, tlf. 75 93 29 73, åbent tirsdag 14-16.

Kolding:

Kontor: Staldgården. Åbent torsdag kl. 14-16, tlf. 75 53 18 84

Odense afd.: Formand Henry Jensen, Strynøgade 14, 5000 Odense C, tlf. 65 90 32 02

Kass.: Alfred Andersen, Bregnevej 7, 5220 Odense SØ, tlf. 66 11 58 69.

Sydfyns afd.: Fmd.: Ole Martinussen, Brunns Alle 20, 5700 Svendborg, tlf. 62 21 40 48

Sjællands afd.: Fmd.: Mogens Henrik Nielsen, Nystedvej 14, Veddelev, 4000 Roskilde, tlf. 46 75 77 13.

Kass.: Villy Jensen, Lindevej 12, 3200 Helsingør, tlf. 48 79 45 91.

Aalborg afd.: Fmd.: Børge Dahl, Herskinds- gade 9, 9000 Aalborg, tlf. 98 12 84 92.

Kontor: Sofieendalsvej 80, 9200 Aalborg SV, tlf. 98 18 58 18.

Åbent torsdage 10-16. Åbent for kammerat- ligt samvær torsdag 14-17.

Århus afd.: Fmd.: Wilfred Thomsen, V. Stuckenbergsvej 25, st, 8210 Aarhus V., tlf. 86 10 41 25.

Kass.: Erik Bjørn Nielsen, Brovænget 25, 8250 Egå, tlf. 86 22 29 48.

Centrets adresse: Skovvangsvej 220, 8200 Århus N, tlf. 86 16 91 18 i åbningstiden: Tirsdag og torsdag kl. 10-12.

THERESIENSTADT-FORENINGEN

Fmd. Birgit Krasnik Fischermann, Gl. Vartov Vej 29 2' tv., 2900 Hellerup, tlf. 39 62 83 55.

Kass.: Michel Fingerot, HermanTriersplads 2, 1631 Kbhv. V, tlf.: 35 37 11 21,

BUCHENWALD-KLUBBEN

Fmd.: Hans Andersen, Sløsevej 19, 4894 Øster Ulslev, tlf. 53 86 55 59.

Kass.: Ernst Steen, Vendersgade 6, 1363 København K, tlf. 33 12 85 95.

Sommer: Møststien 6, Vester Lyng, 4500 Nykøbing S, tlf. 59 91 01 20.

Sekr.: Mogens Madsen, Ved Bellahøj 13 A 9. th., 2700 Brønshøj, tlf. 38 28 45 98

Odense: Jørgen Hedegaard Larsen, Højvænget 2, 5230 Odense M., tlf. 66 11 33 85.

Aalborg: Fmd.: Chresten Stendahl, Rind- dalen 33, 9550 Mariager, tlf. 98 54 14 26.

Kass.: Henry Jensen, Østerled 44, 9370 Hals, tlf. 98 25 18 56.

DACHAU-KLUBBEN

Fmd.: John Nielsen, Margrethevej 28, Ejby, 4070 Kirke Hyllinge, tlf. 46 40 50 87.

Kass. Ernst Nielsen, Ved Store Dyregave 4 2. th., 3400 Hillerød. Giro 6 45 87 18, tlf. 48 24 86 59.

FORENINGEN AF GESTAPO- FANGER FRA BESÆTTELSEN

Fmd.: Solveig Skjøtt, Dalsø Park 128, 3500 Værløse, tlf. 44 48 56 74.

Kass.: Sallé Fischermann, Toftekærvej 28 C, 2820 Gentofte, tlf. 39 65 89 90.

HANNOVER-STÖCKEN

Fmd.: Peter Møller Madsen, Sjælør Boule- vard 12,2 tv., 2450 Kbh. SV, tlf. 36 16 60 98.

Kass.: Carl Adolf Sørensen, Egernvej 24, 8270 Højbjerg, tlf. 86 27 23 47.

HORSERØD-STUTTHOF- FORENINGEN

Fmd.: Harry Em. Rasmussen, Ejgårdsvej 14B, st. tv. 2920 Charlottenlund, tlf. 39 64 11 84.

Kass.: Thomas W. Lewald, Voldboligerne 6, st. tv., 1426 København K, tlf. 32 95 44 47.

NEUENGAMME-FORENINGEN

Fmd.: Helge Hansen, Hovedgaden 38, 4350 Ugerløse, tlf. 59 18 80 09.

Kass.: Cornelius Olsen, Gammelgårds Alle 111, 2665 Vallensbæk Strand, tlf. 43 54 78 36.

SACHSENHAUSEN- FORENINGEN

Fmd.: Peder Søegård, Amerikavej 7, 4. th., 1756 København V., fax. 55 44 10 32, tlf. 33 23 02 14.

E-post: pse17@dadlnet.dk
Kass.: Emmy Eskildsen, Nansengade 22, 5000 Odense C., tlf. 66 11 92 52.

Odense: Evald Lægteskov, Granparken 128, 5240 Odense NØ. tlf. 66 10 24 15.

RAVENSBRÜCK-GRUPPEN

Astrid Blumensaadt, Carls- gade 5, 5000 Odense C., tlf. 66 12 79 08.

Foreninger uden for S sammenslutningen

ALLIEREDE KRIGSSEJLERES VETERANFORENING

Fmd.: Verner Nielsen, Peblingevej 45, 4000 Roskilde, tlf. 46 34 19 20.

KRIGSSEJLERGRUPPEN 1939-1945

Bent Ørberg og Bjørg Vitnes, Torvegade 64, 3. & 4. sal tv., 1400 København K., tlf.: 32 95 22 06 / 32 95 55 04.

GESTAPOFANGERNE RANDERS

Fmd.: Frode Greve Rasmussen, Lyngdalvej 18, 8500 Grenå tlf.: 86 30 90 76

Kass.: Ejnar Hulten, Møllevej 69, Hornbæk, 8900 Randers, tlf. 86 41 81 81.

ARBEJDSKADESTYRELSEN

Æbeløgade 1 - Postboks 3000 - 2100 Køben- havn Ø., tlf. 39 17 77 00,

Fax. 39 17 77 11.

Konsulent Anna-Lise Clausen.

Kontortid: tirsdag kl. 11 - 13.00. Tlf.: 39 17 78 60

FERIEMULIGHEDER:

Anholt: Ejers af De Erhvervshæmmede. 12 senge. Adresse: 4. Maj-huset, 8582 Anholt by. Henv. til S.E.F. Skovvangsvej 220, 8200

Århus N. Tlf. 86 16 91 18, i kontortiden eller Knud Poulsen, Julsøvej 380, 8240 Risskov,

tlf. 86 17 20 48. Ansøgning om ophold i højsæsonen skriftligt senest den 1. februar.

Kegnæs: Kegnæs-huset ejes af Kammerater- nes Hjælpefond. Se bladets side 2. Åbent hele året. 7 senge. Flejmosse 6, Østerby, 6470 Sydals, tlf. 77 40 53 52.

Ansøgningskema, der fås hos sekretæren Aase Beck Eigenbroth, John F. Kennedys Plads 4, 9000 Aalborg, tlf. 98 12 32 31, skal mht ønsker om ophold i perioden 1. februar, 2000 -31. januar, 2001 sendes senest 1. febru- ar, 2000.

Smidstruphytten: Ejers af Foreningen af Gestapofanger fra Besættelsen. 4 senge. Henv. til: Solveig Skjøtt, Dalsø Park 128, 3500 Værløse, tlf. 44 48 56 74.